

Dubbel Duaal

Evaluatie van een proef in het basispolitieonderwijs

Januari 2021

Nijmegen, HAN, Lectoraat Beroepsagogiek

Edwin Buijs

Loek Nieuwenhuis

Colofon

Deze rapportage is het resultaat van een samenwerking tussen de HAN, de Politieacademie en de Nationale Politie. De verantwoordelijkheid voor de eindversie ligt bij de auteurs.

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Academie Educatie
Lectoraat Beroepsagogiek
Postbus 30011, 6503 HN Nijmegen

Nijmegen, 2021

© Alles uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de auteurs, mits er zorgvuldig verwezen wordt naar auteurs en uitgever.

Motto

Interviewer: Wat is volgens jullie nodig om hen nog verder te stimuleren om de regie over hun eigen leren te nemen? – [...] *Prikkelende opdrachten, en laten zien dat wij, ik noem het maar ouders van de school en de praktijk, hetzelfde verhaal vertellen. Dus ik denk dat het ook heel goed is dat wij, kijk, wij leren op school iets anders dan de praktijk, dat is gewoon een feit en dat is zo. Maar zo lang wij als school en praktijk blijven zeggen 'Ja, maar ze doen het in de praktijk verkeerd.' of 'Ze doen het op school verkeerd.', dan kunnen zij daar tussendoor blijven laveren, maar als wij dicht bij elkaar komen en zeggen: 'Wat je in de praktijk doet is inderdaad anders dan op school maar dat is omdat...' de redenen daarvoor. Als ze zien dat wij elkaar accepteren en elkaars verschillen, dan denk ik dat zij er ook niet meer tussendoor vallen. Dus geen gescheiden ouders meer, maar samen opvoeden.*
(docent, Amsterdam)

Inhoudsopgave

Motto	2
Inhoudsopgave.....	3
Samenvatting	5
1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding: meer blauw op straat.....	7
1.2 Turbulentie: herziening PO21 in combinatie met COVID-19	8
1.3 Evaluatie met een slag om de arm.....	8
2 Achtergrond	9
2.1 Kennisbasis werkpleklers.....	9
2.2 Praktijkvoorbeelden uit eerdere experimenten	10
2.3 Twee denkrichtingen; één ontwerpopdracht	12
3 Ontwerponderzoek als opdracht	13
3.1 Historie.....	13
3.2 Ontwerpen als uitwerking.....	14
3.3 Grof ontwerp van Dubbel Duaal	14
3.4 Naar lokaal fijn ontwerp in een hectische omgeving.....	16
3.5 Kosten-baten analyse.....	17
3.6 Vraagstelling van de evaluatie	19
4 Methode en respons.....	20
5 Resultaten	23
5.1 Eerste indruk	23
5.2 Inzetbaarheid	23
5.3 Ontwikkeling en leerervaringen van de aspiranten.....	25
5.3.1 Leervorderingen.....	26
5.3.2 Motivatie en ervaren studiedruk	27
5.3.3 Zelfregie	28
5.4 Weerbaarheid	29
5.5 Begeleiding.....	31
5.5.1 Begeleiding door Politieacademie	31
5.5.2 Begeleiding door eenheid.....	33
5.5.3 Praktijklocaties (DOPs, leerbureaus en basisteams).....	34
5.5.4 Succesfactoren praktijkbegeleider.....	35
5.6 Begeleiding in samenwerking	36

5.6.1	Docenten, praktijk- en trajectbegeleiders over de samenwerking PA-eenheid.....	36
5.6.2	Ervaringen van aspiranten rond samenwerking PA-eenheid	38
6	Conclusies en aanbevelingen	40
	Aanleiding en uitwerking van Dubbel Duaal.....	40
	Reikwijdte van de evaluatie, onderzoeksvragen in beeld.....	40
	Positieve indruk van Dubbel Duaal	41
	Resultaten in vogelvlucht.....	41
	Elf aanbevelingen en overwegingen	43
	Referenties en bronnen	45
	Bijlage 1.....	46
	Samenstelling stuurgroep en ontwikkelgroepen (landelijk en lokaal).	46
	Bijlage 2.....	48
	Ureninzet per week.....	48
	Bijlage 3.....	49
	Publieke tussenrapportages juni en september 2020	49

Samenvatting

Deze rapportage doet verslag van de evaluatie van ontwerp, voorbereiding en uitvoering van de proef Dubbel Duaal in het basispolitieonderwijs. Dubbel Duaal behelst herontwerp van het duale karakter van het BPO. Het oude model van vier maanden Politieacademie, gevolgd door vier maanden praktijk in de eenheden, werd als te rigide ervaren. Dubbel Duaal beoogt een flexibeler ritmiek, waarin gedurende een periode van acht maanden het aantal uren praktijk geleidelijk oploopt en het aantal uren academie geleidelijk vermindert (zie Figuur 1). Voordelen hiervan zijn een verbeterde wisselwerking tussen opleiding en praktijk en een grotere mate van flexibiliteit, in de verwachting dat hierdoor de inzetbaarheid van aspiranten in het politiewerk vergroot.

De proef Dubbel Duaal beslaat drie jaren. In 2018 is, op instigatie van de korpsen van Rotterdam en Amsterdam, politiek overleg gevoerd, uiteindelijk leidend tot de keuze voor het globaal ontwerp van Dubbel Duaal. In 2019 is dit ontwerp verder ingevuld en is op twee proeflocaties (in Amsterdam en Rotterdam) het ontwerp fijn geregeld en zijn (met name in Rotterdam) de betrokken docenten en begeleiders ingewerkt. In 2020 is de proef in de periode februari-november uitgevoerd met twee groepen aspiranten. De proef heeft plaatsgevonden tegelijk met een herontwerp operatie van het basispolitieonderwijs: de kwalificatiestructuur van 2012 was aan herziening toe (ontwikkeling van PO21). De omstandigheden hierbij zijn hectisch geweest: vanwege een cao-afpraak is tegelijkertijd de doorlooptijd van het BPO ingekort; veel locaties van het politieonderwijs krijgen te maken met versnelde instroom van nieuwe aspiranten; en in maart 2020 is de COVID-19-crisis uitgebroken.

De resultaten van de voorliggende evaluatie moeten dus met flink wat slagen om de arm gelezen worden. Sowieso gaat een eerste uitvoering van een ontwerp gepaard met kinderziektes: processen zijn nog niet geheel uitgelijnd en uitvoerders moeten zich de nieuwe routines eigen maken. De kleine groep betrokken aspiranten is niet representatief voor de hele beoogde populatie. In deze rapportage worden dan ook geen uitspraken gedaan over 'effecten van', maar beperken wij ons tot inzichten over 'ervaringen met', 'uitvoerbaarheid van' en 'randvoorwaarden bij' Dubbel Duaal.

Het merendeel van de respondenten (aspiranten, docenten, praktijkbegeleiders en trajectbegeleiders) is enthousiast over de voordelen van Dubbel Duaal. Vooral de snelle afwisseling tussen theorie en praktijk wordt als positief ervaren. Hierdoor kunnen de aspiranten wat ze leren op school direct toepassen in de praktijk en kunnen ze ervaringen uit de praktijk sneller bespreken in de klas. Dat biedt de mogelijkheid om meer regie te nemen over je eigen leerproces. Ook docenten en begeleiders hebben Dubbel Duaal over het algemeen als positief ervaren. Onderlinge uitwisseling en betere aansluiting tussen school en praktijk worden als belangrijke winst genoemd.

De actieve inzet van Dubbel Duaal aspiranten over de acht maanden vertoont de verwachte toename van circa vijf uren per week tot meer dan 25 uren per week. Gemiddeld zo'n 17 uur per week, wat vergelijkbaar (of iets hoger) is met de inzet van reguliere BPO-studenten. Aspiranten en begeleiders melden een forse toename van zelfstandigheid tijdens de uitvoering en Dubbel Duaal lijkt beter bestand tegen de gevolgen van COVID-19. De frequente afwisseling van school en praktijk beïnvloedt het leerproces positief volgens de meeste betrokkenen. Sommige aspiranten gaan sneller door de leerstof heen, zodanig dat de grenzen van de flexibiliteit van de Politieacademie worden bereikt. Anderen melden echter een stevige studiedruk en maken zich zorgen over de benodigde diepgang. Docenten en begeleiders zijn positief over de mate waarin Dubbel Duaal aspiranten zelfregie ontwikkelen over hun eigen leerproces. De ontwikkeling van mentale weerbaarheid vraagt om extra aandacht: veel aspiranten en praktijkbegeleiders hebben een neiging tot snelle inzet; sommige docenten en begeleiders zien soms overschatting.

De kwaliteit van de praktijklocaties lijkt vooral afhankelijk van lokale omstandigheden; het onderscheid tussen DOPs, leerbureaus en basiseenheden lijkt er minder toe te doen, dan variatie binnen die groepen. Dit betreft zowel het aantal relevante meldingen als aanwezige begeleiding en materiële voorzieningen. Aspiranten geven de voorkeur aan zo authentiek mogelijke leerplekken; docenten en begeleiders wijzen op het nut van enigszins beschermde leerplaatsen, vooral in het begin van het opleidingstraject.

Aspiranten zijn kritisch over de begeleiding en de samenwerking tussen Politieacademie en eenheden. Volgens de aspiranten is hier nog verbetering mogelijk; vooral in Amsterdam ervaren de aspiranten uitingen van miscommunicatie en discussie. De verbinding met de Politieacademie loopt in veel gevallen via de studenten: rechtstreeks contact met de academie is lastig, zeker in tijden van COVID-19. Volgens de docenten en begeleiders zelf biedt het opleidingsmodel van Dubbel Duaal meer mogelijkheden om de noodzakelijke communicatie tussen academie en eenheden te verbeteren. De coronacrisis heeft wat dat betreft veel roet in het eten gegooid, maar ook zonder die crisis geven veel docenten en begeleiders aan dat er te weinig tijd en ruimte is om het noodzakelijke overleg goed in te richten. Hier is volgens alle respondenten nog veel winst te behalen. Beschikbaarheid van begeleiders(tijd) en inzicht in elkaars werkwijze kunnen hierbij behulpzaam zijn.

De rapportage eindigt met elf aanbevelingen en overwegingen rondom de inzet van Dubbel Duaal als opleidingsmodel in het nieuwe PO21. Het basisontwerp van Dubbel Duaal, met frequente afwisseling tussen school en praktijk, werkt volgens vrijwel alle betrokkenen goed. Het is flexibel en biedt kansen op maatwerk, zodat sommige aspiranten kunnen versnellen. Het vraagt investering in de samenwerking tussen Politieacademie en de begeleiders in de eenheden; tijd voor begeleiding is een belangrijke randvoorwaarde. Aan te bevelen is, om geregeld (halfjaarlijks of per trimester) een gezamenlijk teamoverleg te organiseren rondom het voorbereiden en uitvoeren van de onderwijsperiodes. Dit versterkt de onderlinge band, en vergroot de kans op maatwerk per aspirant. Tijd is de belangrijkste 'knop' om de ambities van Dubbel Duaal te kunnen realiseren. Docenten en praktijkbegeleiders zullen gefaciliteerd moeten worden om te kunnen investeren in de noodzakelijke wisselwerking tussen praktijk en school.

Variatie in praktijklocaties is een tweede 'knop': simulaties op de Politieacademie blijven een belangrijke aanvulling op authentieke leerplaatsen. Geleidelijke overgang van veilige leerplekken (leer-ontwikkelpaatsen) naar inzet in de basisteams gedurende het opleidingstraject lijkt een goede uitgangspositie. Er is nu nog veel variatie in het leerpotentieel van de verschillende praktijklocaties. Aanwezigheid van begeleiding, relevante meldingen en voorzieningen zijn van belang voor de leermogelijkheden van de aspiranten. Het gezamenlijk opstellen van een checklist hiervoor, kan de inrichting van praktijklocaties ondersteunen.

Dubbel Duaal heeft zicht gegeven op diverse mogelijkheden tot maatwerk en versnelling of vertraging. Sommige aspiranten zijn eerder inzetbaar, anderen hebben wat meer tijd nodig. Dit vraagt goed zicht op de individuele ontwikkeling van aspiranten, zowel op cognitief vlak, vaardigheidsvlak en op het vlak van mentale en morele weerbaarheid. Maatwerk stuit op grenzen van uitvoerbaarheid. Dubbel Duaal biedt de aspiranten meer mogelijkheden tot zelfregie op het eigen leerproces. Ontwikkeling van zelfregie vraagt gerichte begeleiding. De ontwikkeling van mentale weerbaarheid blijft hierbij een punt van aandacht.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding: meer blauw op straat

In het voorjaar van 2018 is het initiatief genomen door de politie-eenheden van Amsterdam en Rotterdam en de Politieacademie om te komen tot de uitwerking van een proef gericht op het verhogen van de inzetbaarheid van (aspirant) politiemedewerkers gedurende de periode van opleiden. De aanleiding was een urgent personeelsprobleem bij de nationale politie. Door bezuinigingen was de instroom in het politie-onderwijs een lange periode te laag geweest; gecombineerd met een grote vervangingsvraag door ‘pensioenuitstroom’, was de voorspelling dat de onderbezetting in de gebiedsgebonden politie (GGP) fors zou toenemen in de komende jaren, terwijl in het politieke en maatschappelijke debat rondom veiligheid juist meer inzet van agenten op straat werd gewenst. De reguliere nieuwe instroom zou onvoldoende zijn om dit vraagstuk op te vangen. De proef Dubbel Duaal is opgezet om binnen de grenzen van het basispolitieonderwijs (BPO) hiervoor naar optimalisering te zoeken. De proef Dubbel Duaal heeft parallel gelopen met een inhoudelijke herziening van de kwalificatiestructuur voor het BPO.

De essentie van de proef Dubbel Duaal is om tijdens de opleiding te komen tot een hoger rendement in de uitvoeringspraktijk (‘sneller meer handen aan het bed’, zou men in de zorg zeggen). Globaal zijn de verschillende beelden bij ‘hoger rendement in de uitvoeringspraktijk’:

- Studenten meer in de praktijk opleiden, in een zgn. hybride leerwerk omgeving waarbij de grenzen tussen school en praktijk vervagen, of waarbij school en praktijk in een ander ritme dan nu afgewisseld worden;
- Langere praktijkperiodes waardoor de doorlooptijd van de opleiding ‘uitgesmeerd’ wordt;
- Aparte, snellere routes voor studenten met specifieke kenmerken zoals leeftijd, vooropleiding, eerdere werkervaring;
- Een combinatie van deze varianten.

Gedeelde beelden bij de start van de proef waren:

- Experimenteren met snellere inzetbaarheid middels hybride leerwerkvormen is urgent;
- In alle varianten is het van belang te bewaken dat de bevoegdheden en competenties die de studenten gedurende de opleiding verwerven, in overeenstemming blijven met wat zij in de praktijk aan taken verrichten;
- Een opleiding is een complex ontwerp, waarin instructie, praktijk en beoordeling samenhangend zijn vormgegeven, binnen institutionele afspraken tussen meerdere partijen. Als je ergens gaat sleutelen, is het van belang om de consequenties hiervan voor het hele bouwwerk door te denken.
- Snel innoveren in onderwijsland is een utopie, ook als opleiding en werk zo dicht bij elkaar zijn georganiseerd als in het politieonderwijs.

Afgesproken is om 2018 te benutten voor het formuleren van een afgebakende proef – één basisteam in Amsterdam, één basisteam in Rotterdam – en daar dan in 2019 mee te starten. De eerste proefgroepen zouden studenten zijn die in week 21 van 2019 instromen in de allround opleiding; dit is later in het ontwikkeltraject bijgesteld naar de instroomgroep 05-2020.

De output van de proef is van belang zijn voor de hele allround opleiding: wat werkt wel en wat niet?

1.2 Turbulentie: herziening PO21 in combinatie met COVID-19

Een meer omvattende doorlichting van de allround opleiding, naar inhoud en vorm, is voorzien nadat de nieuwe beroepsprofielen (gereed eind 2018) vertaald zijn naar nieuwe of hernieuwde kwalificatieprofielen. In het najaar van 2019 is in het cao-overleg afgesproken om de driejarige opleiding BPO te verkorten tot twee jaar: 9 maanden academie gevolgd door zo'n 15 maanden duaal onderwijs. PO21 ziet er dus inhoudelijk en qua doorlooptijd anders uit dan PO 2.0 uit 2012. De stuurgroep van Dubbel Duaal heeft na ampele overwegingen besloten om de toen uitgewerkte proef toch in uitvoering te nemen. De reden hiervan was, dat het grof ontwerp van Dubbel Duaal, zoals opgeleverd door een landelijke ontwikkelgroep, een prima oefenlocatie bood voor het duale onderwijs dat de beleidsmakers voor zich zagen voor PO21. Vooral het zgn. begeleidingsmodel, waarin nieuwe samenwerkingsvormen werden voorzien in de driehoek tussen praktijkdocenten van de Politieacademie, de praktijkbegeleiders in de politie-eenheden én de trajectbegeleiders van OBP (de landelijke afdeling van de nationale politie, die als werkgever optreedt voor de aspiranten in opleiding), zou direct kunnen profiteren van de leerervaringen uit de proef Dubbel Duaal.

Terwijl de onderhandelingen over de inrichting van PO21 in meerdere landelijke werkgroepen plaatsvonden in 2020, is daarom in week 5 van 2020 de proef Dubbel Duaal van start gegaan met één groep aspiranten in Rotterdam en één groep aspiranten in Amsterdam. In totaal hebben er zo'n 45 aspiranten meegedaan, op 8 leereenheden/leerbureaus/DOPs onder begeleiding van enthousiaste praktijkbegeleiders en -docenten en onder toezicht van hun trajectbegeleiders van OBT. En toen brak COVID-19 uit. Door de wekelijkse afwisseling van academie en eenheid (oplopend van 1:4 naar 4:1), bleek Dubbel Duaal beter resistent tegen deze crisis dan het reguliere onderwijs. 'Onze' aspiranten meldden een grote betrokkenheid bij praktijk én bij het onderwijs, juist omdat de afstandelijke online lessen betekenis kregen in de praktijk van de eenheid.

In november 2020 is de proef Dubbel Duaal afgesloten: de aspiranten hebben dan tertiël 4 en 5 van het BPO afgerond en zijn doorgestroomd naar tertiël 6 (en 7) dat, mede op hun verzoek, in hetzelfde ritme van Dubbel Duaal is vormgegeven.

1.3 Evaluatie met een slag om de arm

In deze rapportage wordt verslag gedaan van de evaluatie van de proef Dubbel Duaal, die is uitgevoerd door het lectoraat Beroepsagogiek van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, HAN. De reikwijdte van deze evaluatie is beperkt: de snelkookpan van PO21, gecombineerd met COVID-19, maken dat de resultaten met een slag om de arm gelezen moeten worden: het was geen gewoon jaar!

We hebben toch stug doorgezet: we hebben drie meetmomenten uitgevoerd, waarin studenten vragenlijsten hebben ingevuld, en er uitgebreide interviews zijn gehouden met (groepen) studenten, praktijkdocenten en begeleiders uit de eenheden en met de lokale ontwikkelgroepen die zich hebben ontfemd over Dubbel Duaal. De resultaten hierna geven een mooi beeld van het avontuur dat is aangegaan. We willen alle respondenten vanaf deze plaats bedanken voor hun, meestal enthousiaste, medewerking en openhartigheid.

2 Achtergrond

2.1 Kennisbasis werkplekleren

Het basis politieonderwijs voor de allround politiemedewerker kent een duale grondvorm: aspirant-agenten worden afwisselend opgeleid op de Politieacademie (instituuksperiode) en op de werkplek binnen de eenheden (praktijkperiode). De afstemming tussen eenheden en academie is op papier goed geregeld, maar in de praktijk komt men toch geregeld ‘hobbels’ tegen: er zijn veel verschillende functionarissen betrokken bij de begeleiding; er zijn verschillen in opvatting en verwachting over inzetbaarheid; er zijn verschillen in visie omtrent wat een veilige en goede leerwerkplaats is. In een verkenning voor de politie-onderwijsraad (POR) staat letterlijk: “De vraag is of het huidige model van werkend leren een houdbaar systeem is; het kost veel capaciteit, de begeleiding loopt over verschillende schijven en de afstand tussen leidinggevende, aspirant en Politieacademie is relatief groot” (Nieuwenhuis e.a., 2018). Vooral nu de werkdruk hoog is in de eenheden, zien lokale leidinggevendenden met lede ogen dat studenten slechts voor een klein deel inzetbaar zijn in de operatie (schattingen van het PDC lopen uiteen van 15-25% van de aanstellingsduur; 50% gaat op aan instituutsperiodes, maar ook in de praktijkperiodes gaat een deel van de tijd op aan opleidingsactiviteiten). De werkgever zou graag zien dat studenten sneller inzetbaar zijn, ook als zij pas deelbevoegdheden hebben. Een langere doorlooptijd van de studie zou daar een uitkomst van kunnen zijn. Ook sommige studenten vinden hun inzet aan de lage kant.

Het huidige opleidingsmodel stamt uit 2002, en is in 2011 na de summatieve evaluatie (zie Keppels, Hövels, Nieuwenhuis & Nijman, 2011) door de politiek, de werkgevers, de bonden en de Politieacademie herbevestigd: PO 2.0, het curriculum sinds 2012, is competentiegericht en dual. Hier zijn ook goede redenen voor: het politiewerk wordt steeds complexer, een goede basisopleiding is noodzakelijk voor beroepsuitoefening op niveau en voor een voorbereiding op een leven lang ontwikkelen in een steeds complexere samenleving. Sneller inzetten van aspiranten lijkt op de korte termijn het probleem van werkdruk en inzetbaarheid op te lossen, maar kan op langere termijn in de loopbaan van politiemedewerkers een probleem veroorzaken; dit vraagt om goede cijfers en feiten. Efficiëntie op de korte termijn kan leiden tot inefficiëntie op de langere termijn, zowel in de kwaliteit van het werk als in de behoefte aan doorstroomopleidingen voor medewerkers.

Vanuit de eenheden in Amsterdam en Rotterdam is erop aangedrongen om de basisopleiding dichter op de beroepspraktijk te organiseren: niet alleen de praktijkperiodes, maar ook de instituutsperiodes zouden dicht bij de werkeenheden gelokaliseerd moeten worden. Ook op de PA-opleidingslocaties wordt hybridisering van de instituutsperiode als vernieuwingsrichting voorgesteld, analoog aan de praktijkroute van bijvoorbeeld het Frieslandcollege, of hybride leeromgevingen die in mbo en hbo worden ontwikkeld. Tegelijkertijd uiten docenten hun zorg over te vroege inzet in de praktijk, vanwege veiligheidsrisico’s voor de aspiranten. Aan hybridisering ligt de idee ten grondslag dat de praktijk de beste leermeester is. Wie ‘de praktijk’ in dit geval is, moet nog uitgewerkt worden; zijn dat de collega’s en werkbegeleiders uit de eenheid, of docenten vanuit de academie die op de werkplek worden gestationeerd, of een combinatie? Wat duidelijk wordt is dat er verschillende opvattingen zijn over wat goed politieonderwijs is, en dat die verschillen worden verscherpt door de discussie over werkdruk in de eenheden.

Vanuit de wetenschap (zie NRO-review, Nieuwenhuis c.s., 2017; rapport voor de POR, Nieuwenhuis c.s., 2018) wordt gesteld dat werkplekleren altijd in context moet worden begrepen en vormgegeven. Er is geen ‘wet van Meden en Perzen’ die voorschrijft hoe werkplekleren moet worden ingericht: kenmerken van het betreffende beroep én kenmerken van de werkomgeving

spelen een belangrijke rol. Wel zijn er elf ontwerpregels opgesteld, waarin aanbevelingen worden gedaan over co-makership, gezamenlijke taalontwikkeling, een goede voorbereidingsperiode, vermenging van schools en praktisch leren, stevige begeleiding (en een erkende positie van de werkbegeleider), kenmerken van de werkplek (roulatie, leren van fouten, leercultuur) en beoordeling. Deze ontwerpprincipes kunnen worden ingezet bij het experimenteren met nieuwe vormen van werkplekleren binnen het basis politieonderwijs.

Bij het ontwerpen van hybride leerwerkplaatsen voor het basis politieonderwijs moeten een aantal aspecten in ogenschouw genomen worden; zoals daar zijn:

- *Instapvoorwaarden*: wat heeft een aspirant minimaal nodig om (veilig) in een hybride leeromgeving te kunnen werken en leren: basiskennis en -vaardigheid, beroepsbeeld (normen en waarden in een publieke omgeving), zicht op bevoegd handelen, voorbereiding op werkend leren.
- *Inrichting van een hybride leeromgeving*: mate van simulatie/authenticiteit; samenwerking tussen praktijkdocenten (vanuit de Politieacademie) en werkbegeleiders (vanuit de eenheid); positie en faciliteiten van de werkbegeleiders; fysieke en mentale ruimte voor leren en reflectie op praktijkervaringen.
- *Differentiatie*: een deel van de studentenpopulatie kan sneller praktijk aan; of: oudere studenten hebben meer levenservaring en passen dus eerder in de praktijk; of: studenten met een afgeronde vooropleiding hebben minder voorbereiding nodig; of: ...
- *Kosten-batenanalyse*: waar wordt 'winst' behaald (in de ogen van welke stakeholder) en waar worden de kosten daarvan ingeboekt (bijvoorbeeld kortetermijnwinst voor de eenheid versus verlies op lange termijn voor de individuele medewerker).
- *Probleemanalyse*: de urgentie van herontwerp is nu nog vooral op verhalen en beperkte cases gebaseerd: welke empirie ligt eronder?
- *Kwaliteit van leren*: hoe zorgt men ervoor dat de outcome van het leerproces (vakbekwame en adaptieve medewerkers) ten minste op het niveau ligt van PO 2.0? Welke meetinstrumenten zijn hiervoor beschikbaar?

2.2 Praktijkvoorbeelden uit eerdere experimenten

In het recente verleden zijn in Weert en Den Haag op kleine schaal al experimenten uitgevoerd rondom hybride leren binnen het politieonderwijs. In **Weert** hebben docenten van de Politieacademie al studenten begeleid op het politiebureau: hybride avant la lettre. Doordat er 's ochtends theorie werd gegeven en 's middags daarmee werd gewerkt, was de tijd tussen uitleg en toepassing korter. Door directe koppeling en feedback op handelen, werd ook de theorie beter onthouden. Leren werd als sneller en intensiever ervaren. Dan moet je wel een docent hebben die goed snapt hoe die verbinding zou moeten zijn, dan kan hij hem ook beter aanbrenge. Kennelijk nodigt deze context docenten uit om dat beter te doen.

Wat je ziet is dat de studenten door de praktijksimulaties handelingen moeten doen waardoor ze leren: hier gaat het praktisch om, maar achter elke praktijk zit kennis ('de grote T' van theorie). De verbinding tussen wat je doet en welke kennis daar achter zit en hoe dat weer geborgd is in de praktijk van het korps, dat is ingewikkeld om goed te organiseren, maar dat is wel de essentie van een goede beroepsopleiding.

Dit werkt ook goed uit voor de docenten (binnen een paar maanden hebben ze weer hernieuwde energie). In Rotterdam hebben ze een adoptieplan, daar zitten docenten al vaak in de praktijk van de

eenheden. Dat zou kunnen leiden tot een aanbeveling dat juist op het punt van gezamenlijke taal en onderwijskundige kernpunten praktijkbegeleiders, docenten en trajectbegeleiders meer kennis moeten hebben. Duidelijk wordt dat het belangrijk is welke eisen/kwaliteiten de docenten en begeleiders moeten hebben.

Een risico is anderzijds dat we de onderwijskundige kant uit het oog verliezen met al die behoefte aan praktijkgerichtheid. Wat mooi is aan het experiment in Weert, is dat je eerst theorie krijgt, vervolgens praktijk en daar weer feedback op. Dat die cyclus heel klein gehouden wordt per beroepstaak. Dat moet de praktijkbegeleider kunnen, in samenspraak met de docent, maar gebeurt nu nog vaak niet. Door een instituutstertiel (periode van 4 maanden) en een praktijktertiel samen te voegen, kun je winst maken. Dan maak je een grotere periode waarin je theorie en praktijk bij elkaar brengt en ook in uitvoering kunt brengen.

In de pilot in **Den Haag** lag de focus op samenwerking met praktijkbegeleiders en minder op werken in de praktijk (meer op school gedaan). Grote winst zat vooral in de intensieve samenwerking tussen docenten en praktijkbegeleiders. Dat leverde als voordeel op dat de praktijkbegeleiders bijgeschoold werden. Die kregen veel meer zicht op wat er in de opleiding gevraagd werd, maar ook meer zicht op de reikwijdte van de opdracht. Praktijkbegeleiders voelden zich uitgenodigd om eigen kennis actueel te houden (bijv. wetskennis) en het model nodigde docenten uit om praktijkkennis op peil te hebben. Samenwerking stimuleerde om zicht te hebben/krijgen op elkaars wereld en van daaruit gebruik te maken van ieders kracht. Het draagvlak onder docenten bleek echter niet breed genoeg. Verbinding met de rest van het docententeam is moeilijk te maken (ook in Weert). Dit levert stof tot nadenken op. Een risico van deze pilot lijkt te zijn dat koplopers de rest van het peloton uit het oog verliezen.

Als je aan onderwijsvernieuwing begint, gaat het niet om de innovatie zelf maar over het leerproces dat je als organisatie wilt doorlopen. In feite moet de leiding van de organisatie eigenaar zijn van dat leerproces. Dit levert zicht op veel randvoorwaarden op, die we helder moeten maken. Hoe werk je samen en hoe organiseren we dingen.

De docenten die de pilots in Den Haag en Weert hebben uitgevoerd zeggen dat de structuur in de huidige opleiding zich hier prima voor leent. Binnen de kaders van het curriculum van PO 2.0 kun je dit allemaal doen. Boodschap: moeten we dan niet meer investeren in de mensen in plaats van in de structuren? Ruimte zoeken binnen de structuren die we hebben en vooral investeren in: wie kunnen dat doen, wie heeft het netwerk (meer op de verbindingen dan op de structuur). Het nut van de pilot kan zijn dat je mensen laat zien: kijk, hier zit de ruimte. Meer voorbeeldmatig: zo kun je het doen. Niet zozeer structureel veranderen, maar meer inzicht geven in welke ruimte er is en hoe kun je daar mee omgaan. Dan heb je de zorg van het onderwijskundig onverantwoorde ook weggenomen, want daar ga je dan niet zo veel aan sleutelen.

De aanleiding van deze pilot is capaciteitsproblemen, dus daar moeten we nog een stukje aan verwachtingenmanagement doen. Waar kun je in dit soort pilots aan werken en wat voor type effecten kun je daarvan verwachten. En hoe verbind je dat om het capaciteitsprobleem (blauw op straat) op te lossen. We kunnen nog kijken naar snelheden (variatie in snelheden waarmee mensen dingen kunnen doen) en dan niet afgaande op hoe onderwijs ingericht is, maar ook op wat de mensen meebrengen. Wat zijn goede voorspellers die aangeven dat iemand sneller door zijn opleiding kan? Ook het verhaal van vorming: vorming kost tijd; is het bespreekbaar dat het versneld kan worden? Het risico is dat studenten die volwassen zijn, redelijk zijn, mondig zijn, dingen beargumenteerd brengen, dat we daar heel snel van denken: dat kan sneller, die ontwikkeling zit wel goed. Deze studenten kunnen ontzettend snel overvraagd worden; ze krijgen vaak te weinig of

geen feedback, en voelen zich daardoor vaak alleen. Jongelui die net van school komen kunnen de theorie vaak snel behappen, maar juist mensen die levenservaring hebben en in houding en gedrag heel positief zijn, kunnen de theorie niet zo snel oppakken. De één kan versnellen op het éne onderdeel en de ander op het andere.

2.3 Twee denkrichtingen; één ontwerpopdracht

Uit het voorgaande heeft de ontwerpgroep twee experimenten gedestilleerd: één die vooral gaat over simulaties in hybride omgevingen, zoals in Weert; en één die vooral gaat over andere verdelingen van schooltijd en korpstijd.

1 Het leerbureau

In dit experiment gaat het er vooral om de student ook in het schooltertiel in een authentieke leersituatie te brengen. Het leerbureau kan een praktijkgebouw zijn, waar docenten van de Politieacademie en praktijkbegeleiders vanuit een eenheid samen de studenten onderrichten en begeleiden. 'Weert' was zo'n experiment. Studenten kunnen dan bijvoorbeeld 's ochtends theorie krijgen, en die 's middags onder begeleiding in de praktijk brengen. Docenten en praktijkbegeleiders gaan meer in elkaar rol zitten: dat vraagt om praktijkervaren docenten en leerervaren begeleiders.

2 Dubbel Duaal

In dit experiment gaat het om andere verdelingen van de praktijktijd, met name voor die studenten die met minder schooltijd uit kunnen. Dit experiment zou zich niet moeten beperken tot één tertiël, maar er twee moeten beslaan: bijvoorbeeld door in het eerste (school)tertiël (tertiël 4) één dag praktijk in te roosteren en in het tweede tertiël (tertiël 5) één dag school. Afhankelijk van studentkenmerken kan dat meer of minder worden. Dit vraagt om goede voorspellingsmodellen.

In beide experimenten gaat het niet alleen om curriculumaspecten (tijdsindeling, opdrachten en leerplaatsen) maar zeker ook om HR-aspecten: uit de beschreven ervaringen blijken vooral docent- en begeleidersaspecten van invloed te zijn op resultaten van de pilots. De betrokken medewerkers zullen ook ruim van tevoren betrokken moeten worden bij de voorbereidingen van de pilots: voor het fijnslijpen en zicht krijgen op de bedoelingen.

De stuurgroep heeft in het begin van 2019 besloten om alleen de proef Dubbel Duaal verder uit te (laten) werken, omdat zij in dit model de meeste 'winst' behaald zag worden wat betreft de inzetbaarheid van de aspiranten. 'Het leerbureau' wordt gezien als een goede mogelijkheid om de kwaliteit van het BPO verder te verbeteren, maar de mogelijkheden om inzet te versnellen worden te gering ingeschat door de stuurgroep.

Met die opdracht is de landelijke ontwerpgroep verder aan de slag gegaan, zijn er twee lokale ontwikkelgroepen ingericht om het ontwerp fijn te slijpen voor de lokale context, en is het evaluatieteam aan de slag gegaan om het flankerend onderzoek te ontwikkelen. In de volgende paragrafen zullen de overwegingen hierbij uiteen worden gezet.

3 Ontwerponderzoek als opdracht

3.1 Historie

In de zomer van 2018 is een stuurgroep¹ geformeerd vanwege de partners in het cao-overleg en de nationale politie, bestaande uit vertegenwoordigers van de korpsen in Amsterdam en Rotterdam, van OBT en van de Politieacademie. Deze stuurgroep heeft direct een landelijke ontwerpgroep in het leven geroepen, bestaande uit docenten van de Politieacademie en vertegenwoordigers van de eenheden en OBT. Dr. Nieuwenhuis (lector Beroepsagogiek bij de HAN en hoogleraar bij de OU, tevens lid van de commissie onderwijs van de POR) is gevraagd om deze ontwerpgroep te leiden; vanuit zijn lectoraat is nog een praktijkonderzoeker toegevoegd aan de landelijke ontwerpgroep.

De landelijke ontwerpgroep heeft met Kerst 2018 een eerste advies aan de stuurgroep geformuleerd (zie paragraaf 2.3, met twee alternatieven voor een proef hierin opgenomen. De stuurgroep heeft in januari 2019 één van deze pilots, Dubbel Duaal, geadopteerd en de ontwerpgroep de opdracht gegeven om hiervoor een grof ontwerp te maken. Het grof ontwerp is door de ontwerpgroep opgeleverd in juni 2019, samen met het advies om twee proeflocaties uit te nodigen (Rotterdam en Amsterdam) om hiervoor een fijn-ontwerp voor uitvoering klaar te maken. Als startdatum opteerde de stuurgroep voor week 42 van 2019, maar dat bleek te optimistisch: het is één tertiaal later geworden, week 5 van 2020.

Het advies van de landelijke ontwerpgroep van juni 2019 behelsde naast een ontwerpadvies tevens een procesadvies: op de twee proeflocaties zouden lokale werkgroepen in nauwe samenwerking met beoogde docenten en praktijk- en trajectbegeleiders alles 'klaar moeten zetten' (planning, roostering, bemensing, materieel, studentenvoorlichting, curriculumwijzigingen, et cetera).

De HAN is verzocht een evaluatieplan te ontwikkelen, dat de uitvoering van de proef nauwgezet moest volgen. De afstand tussen onderzoekers en ontwerpgroep is hiervoor formeel enigszins vergroot.

Na de zomer van 2019 is dit proces in werking gezet, waarbij er faseverschillen zijn opgetreden tussen Rotterdam en Amsterdam: in Rotterdam zijn er twee- á driewekelijks lokale uitwerkingsgroepen aan de slag geweest; in Amsterdam is dat december 2019 van de grond gekomen. Tegelijkertijd werd in het cao-overleg de verkorting van het BPO afgesproken, waardoor de druk op de ketel erg hoog werd. Omdat Dubbel Duaal een goede voorbode is van de vormgeving van het nieuwe BPO, heeft de stuurgroep tegen de Kerst van 2019 besloten dat de proef met Dubbel Duaal conform de voorliggende fijn-ontwerpen uitgevoerd zou worden. Het evaluatieplan dat de HAN ondertussen had voorgelegd, is daarbij geaccordeerd en in gang gezet.

In week 5 van 2020 (begin februari) zijn twee groepen aspiranten (één in Amsterdam en één in Rotterdam) van start gegaan met Dubbel Duaal. Begin maart 2020 brak de corona-crisis uit. Dubbel Duaal bleek meer resistent dan regulier BPO: 'onze studenten' waren blij met de afwisseling van praktijk en (online) school. De rest is geschiedenis, die hierna in vogelvlucht zal worden beschreven en geanalyseerd.

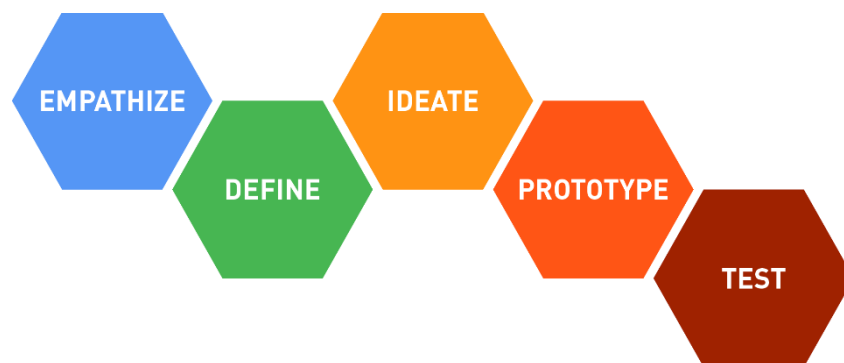
---

¹ In bijlage 1 is een overzicht van de leden van de stuurgroep en de landelijke en lokale ontwerp- en ontwikkelgroepen opgenomen.

3.2 Ontwerpen als uitwerking

Ontwerpen als opdracht rust op 'design thinking'. Belangrijke principes hierbij zijn:

- Stem aan de gebruikers
- Denken door doen
- Verbeteren in cycli
- Vastleggen van de ontwerpbeslissingen ('aha-momenten')

Ontwerponderzoek volgt grofweg de vijf fasen van design thinking:

- Empathize: Begrip krijgen voor je partner (i.c. de opdrachtgever of probleemeigenaar); wat is het probleem? Belangrijk: dig deeper → probeer verhalen te krijgen, graaf naar gevoelens en emoties. Probeer erachter te komen wat belangrijk is voor je partner.
- Define (Capture findings): Expliciteren van ontwerpeisen, behoeften: wat probeert je partner te bereiken? Leidt tot inzichten: wat beweegt of raakt je partner? Wat vindt je partner echt essentieel?
- Ideate: Bedenk zoveel mogelijk oplossingen. Het gaat om de kwantiteit! (divergeren). Vraag feedback!
- Prototype: Maak een prototype oplossing waarin feedback uit ideate-fase is verwerkt (convergeren).
- Test: Probeer prototype uit en vraag feedback. Startpunt voor doorontwikkeling.

Deze vijf fasen zijn ook terug te lezen in de opdrachtformulering van de landelijke ontwerpgroep. Hoewel het proces in sneltreinvaart is uitgevoerd, is ervoor gezorgd dat zoveel mogelijk perspectieven de revue zijn gepasseerd. Enerzijds door de bemensing van de verschillende groepen, anderzijds door het betrekken van zoveel mogelijk collega's in de fasen van fijn-slijpen en detailontwerp. Meestal is één ontwerpcyclus niet voldoende: uit het testen van prototypes komen meestal suggesties voor verbetering en aanscherping. Ook dat is bij Dubbel Duaal het geval: de leerervaringen die in 2020 zijn opgedaan, helaas onder bizarre omstandigheden van de corona-crisis, geven stof tot nadenken voor de inrichting van het nieuwe BPO. De tussenrapportages over de eerste twee metingen van de evaluatie zijn gretig gebruikt in ontwerpsessies voor PO21.

3.3 Grof ontwerp van Dubbel Duaal

In deze proef gaat het om andere verdelingen van de praktijktijd, met name voor die studenten die met minder schooltijd uit kunnen. Dit experiment beperkt zich niet tot één tertiael, maar beslaat er twee: in het eerste schooltertiel (tertiel 4) worden één of twee dagen praktijk ingeroosterd en in het

tweede tertiel (tertiel 5) één of twee dagen school, zodat een glijdende schaal ontstaat. Afhankelijk van studentkenmerken zou dat meer of minder kunnen worden. Na discussie in de landelijke ontwerpgroep ziet de proef er als volgt schematisch uit:

Figuur 1: Schematische weergave 'Dubbel Duaal'.

	T4				T5			
	4 weken	4 weken	4 weken	4 weken	4 weken	4 weken	4 weken	4 weken
ma	docent							praktijk-begeleider
di	docent							praktijk-begeleider
wo	docent				praktijk-begeleider			
do	docent		praktijk-begeleider					
vr	docent		praktijk-begeleider					

Noot. Comakership: overdracht; reflectie en methodische werkbegeleiding; beoordeling

In dit model loopt de deelname aan de praktijk langzaam op gedurende twee tertielen (T4 en T5). In de eerste twee vierweekse periodes zal de student nieuwe leerstof moeten verwerven (vraagstukken rondom handavingsverzoeken), die daarna meteen in praktijk kan worden gebracht in een schema van twee dagen praktijk en drie dagen academie. Na nog twee periodes draait dat schema om, nadat de student een volgend blok heeft geleerd (opsporingsverzoeken), en in de laatste periode gaat de student geheel de praktijk in (na het blok hulpverleningsverzoeken, dat oorspronkelijk in T4 is gepland). De verwachte meerwaarde van dit model is meervoudig:

- De student gaat na de eerste periode elke week de praktijk in. De afwisseling tussen theorie en praktijk vindt sneller plaats, waardoor het leren naar verwachting sneller en/of beter gaat.
- Omdat de student iedere week het geleerde in de praktijk kan brengen, zal hij/zij naar verwachting tijdens de schooldagen gemotiveerder zijn. De student krijgt minder ruimte om zich als middelbare-schoolleerling op te stellen.
- De beroepsproducten van de studenten kunnen meer just-in-time worden behandeld door de docenten. Dit zou wel een andere positie van de docent Beroepsgerichte Taalvaardigheid betekenen, aangezien de student op school met een andere beroepstaak bezig is dan in de stage.
- De stagetijd wordt niet langer, maar de student gaat wel eerder de praktijk in, dus de stageperiode wordt over langere tijd verdeeld (24 weken in plaats van 16 weken).
- Bij een goede uitvoering wordt de vaak ervaren kloof tussen school en praktijk kleiner. Docenten en praktijkbegeleiders leren van elkaar. Tijdens de midden-periodes is het logisch om overleg en intervisie tussen docenten en praktijkbegeleiders te organiseren, zowel ten behoeve van een goede overdracht als voor optimale methodische werkbegeleiding (reflectie) rondom de (deeltijd) praktijkervaringen.

Dubbel Duaal heeft een pakket bijhorende ontwerpeisen:

- Praktijkbegeleiders vooraf een training aanbieden: opbouw curriculum, kaders opdracht, handleidingen doornemen, opdrachtgeverschap, feedback op criteria. Praktijkbegeleiders moeten heel goed weten en bewaken waar de student in de stage aan kan werken en waaraan nog niet (verkeersongevallen pas in de laatste acht weken van tertiair 5!)
- Dezelfde praktijkbegeleiders inzetten in tertiair 4 en 5.
- Goede afstemming en intervisiemomenten tussen docenten en praktijkbegeleiders
- De planner moet tijdig worden meegenomen: school en praktijk worden gedurende twee tertielen anders afgewisseld.
- Eerst beroepstaak 3.2.0.0 plannen (handhavingsverzoeken), dan beroepstaak 3.3.0.0 (opsporingsverzoeken) en tot slot 3.1.0.0 (hulpverleningsverzoeken). Pas de stage in als beroepstaak 3.2.0.0 helemaal af is.
- Docenten moeten werken met de praktijkervaringen van studenten. Uitdaging: student werkt in beroepstaak A in de praktijk, maar aan beroepstaak B op school. Over nadenken...
- Docenten en praktijkbegeleiders moeten samen met studenten de overgangen in de ritmiek begeleiden.
- Docenten en praktijkbegeleiders moeten met elkaar en met studenten reflecteren op de praktijkervaringen en de uitvoering goed afstemmen (vooral met betrekking tot de kleine t (de werkinstructies): doen we allemaal hetzelfde en welke varianten zijn er mogelijk? Daarbij is de grote T belangrijk om te bepalen wat goed politiewerk is: waarom doen we wat we doen en waarom werkt iets wel of niet? Goed inzicht in het curriculum en het didactisch model is dus een voorwaarde.
- Onderzocht kan worden of het in deze opzet mogelijk is om studenten die dat aankunnen een dag in de week meer stage te laten lopen. Uitdaging voor school: welke opdrachten of lessen zal de student dan missen en kan dat dan?
- Samenwerkingsmomenten moeten vooraf worden gepland, onderdeel zijn van de programmering. Een keer per week moeten beide opdrachtgevers (docent en praktijkbegeleider) in gesprek (met de groep).

Uit dit overzicht blijkt al dat het curriculum van het BPO een fijnmazig geheel is. Door te sleutelen aan de ritmiek van het praktijkleren verandert de samenhang in het geheel. Aspiranten kunnen niet zonder inhoudelijke voorbereiding op specifieke beroepstaken de praktijk in en voor zowel docenten als praktijk- en trajectbegeleiders is het van belang om te weten welke stof studenten al hebben gehad, en waarop begeleiding nodig is. In de landelijke ontwerpgroep is deze puzzel geregeld onderwerp van gesprek geweest; voor de leden vanuit de eenheden was de professionele diepgang van het curriculumbouwwerk een eye-opener.

3.4 Naar lokaal fijn ontwerp in een hectische omgeving

Na de zomer van 2019 is het ontwerpproces 'overgedragen' aan de twee uitvoeringslocaties in Amsterdam en Rotterdam. In Rotterdam is men voortvarend van start gegaan in driewekelijkse bijeenkomsten waarin de drie partijen (Politieacademie, eenheden en OBT) actief hebben deelgenomen. In Amsterdam heeft de inrichting van zo'n lokaal samenwerkingsverband een aantal maanden gekost: daar is het fijn ontwerp eind november ter hand genomen.

In Rotterdam is aangesloten bij de opzet van 'leerbureaus': werkplekken naast de eenheden, die als uitvalsbasis dienden voor een relatief grote groep aspiranten.¹ (In Amsterdam is een mix gehanteerd van DOPs (district-opleidingsplaatsen) en directe plaatsing in basiseenheden. Hierdoor is in de uitvoering van Dubbel Duaal lokale variatie ontstaan, binnen het stramien van de praktijkritmiek van het grof ontwerp. Die variatie uit zich ook in andere samenwerkingsvormen tussen docenten en praktijkbegeleiders; door de aspiranten is dat ook opgemerkt en gerapporteerd tijdens de dataverzameling voor de evaluatie van Dubbel Duaal.

In het reguliere BPO is een student-begeleider ratio gehanteerd van 5:1. In Dubbel Duaal heeft men hier 6:1 van gemaakt. Dat lijkt een kleine aanpassing maar voor inzet en planning binnen de eenheden heeft dat consequenties gehad. Sowieso was de planning van studenten en begeleiders een puzzel om twee redenen: Dubbel Duaal aspiranten waren in hun tertiële 4 extra, naast de reguliere aspiranten van het vorige cohort; vooral in Amsterdam moest men daarnaast extra aspiranten opvangen, vanwege verhoogde instroom van aspiranten als gevolg van uitbreidingsbeleid vanuit het ministerie.

De conclusie is gerechtvaardigd, dat Dubbel Duaal geen laboratoriumexperiment betrof: de proef is uitgevoerd in de hectiek van alledag. Dat heeft tot nadeel, dat het lastig is om eventuele verbanden en effecten toe te schrijven aan specifieke kenmerken van Dubbel Duaal. Maar het heeft tot voordeel dat we goed zicht kunnen krijgen op de uitvoerbaarheid en randvoorwaarden waarbinnen aspiranten in het BPO hun praktijkervaring opdoen.

Tot aan Kerst 2019 heeft de stuurgroep de vinger goed aan de pols gehouden, om te bezien of deze pilot verantwoord kon worden uitgevoerd. Toen duidelijk werd, dat ook in het ontwerp van PO21 het voorbeeld van de ritmiek van Dubbel Duaal gehanteerd zou gaan worden, heeft de stuurgroep de knoop doorgehakt en besloten dat de leerervaringen van de proef met Dubbel Duaal voldoende relevant en robuust zouden zijn, om de extra inspanning te rechtvaardigen.

3.5 Kosten-baten analyse

In de stuurgroep is uitvoerig gesproken over nut en noodzaak van de proef Dubbel Duaal. De proef is ingezet met als oogmerk om aspiranten in het BPO eerder in hun loopbaan te equiperen voor inzetbaarheid in het werk van de politie-eenheden, met behoud van kwaliteit van de kwalificering. Groenpluk, het voortijdig inzetten van studenten in het werk, was niet aan de orde, mede omdat verschillende partijen zich ervan bewust zijn dat groenpluk tot schade kan leiden, zowel voor de aspiranten als voor de nationale politie. Te vroege inzet kan leiden tot burn-out en overvraging, waardoor het tegengestelde effect wordt bereikt: niet meer inzetbaarheid, maar juist voortijdig baanverlaten. Ook kan groenpluk leiden tot te 'magere' kwalificering, of tot gedeeltelijke competenties, wat later in de loopbaan weer zou kunnen leiden tot extra kwalificeringsvragen. Gewin op de korte termijn zou dan leiden tot extra tekorten op de wat langere termijn. Complete kwalificering aan het begin van de loopbaan wordt door sommige economen (bv. Hartog & Maassen van den Brink, 2007) profijtlijker gevonden, dan just-in-time kwalificeren als de aspirant een uitvoeringsprobleem ervaart (just-in-time is altijd te laat).

Inschattingen van kosten en baten van een proef als Dubbel Duaal is lastig. Waardering van opbrengsten en kosten is afhankelijk van de positie van stakeholders en van de urgentie van

---

¹ Eén van de leerbureaus was niet naast een basiseenheid: dat is door die aspiranten als verbeterpunt benoemd.

sommige belangen ten opzichte van andere. Ook zijn harde normen (zoals een minimum kwalificeringsniveau) lastig te formuleren en te meten. In veel gevallen is het een kwestie van inschatten en onderhandelen, waarbij soms onvergelykbare grootheden tegen elkaar worden uitgeruild (zoals handhaving van vroegpensioen bij de politie en verkorting van de opleidingsduur van het BPO tegen elkaar zijn ‘weggestreept’ in het laatste cao-overleg).

Tabel 1: Kosten, baten, risico's en voorwaarden in beeld

	Eenheid (twee keer: A'dam en R'dam)	Politieacademie
Baten	<ul style="list-style-type: none"> • 24 aspiranten * 16 dagen (van 8 uur): 21% meer praktijktijd per T4 (384 diensten); 6 dagen voor bijhouden eerder verworven competenties; 10 dagen voor inzet noodhulp. • kwaliteit van overdracht en begeleiding (professionele ontwikkeling; verwachting) • betere afstemming tussen Politieacademie en eenheid: extra scholing van docenten en begeleiders 	<ul style="list-style-type: none"> • docentcapaciteit 'over' (onderdelen vervallen; studenten minder op school) • docenten functioneren dichter op de praktijk
Kosten	<ul style="list-style-type: none"> • trajectbegeleider als lokale projectleider • praktijkbegeleiding (1:5): 6 praktijkbegeleiders moeten beschikbaar zijn op de extra praktijkdagen (96 extra diensten) • werkbegeleiders (formeel 1:1, feitelijk 1:2): bij 'bijhouden eerder verworven competenties': beperkte kosten; bij 'meelopen in de noodhulp': extra taak voor werkbegeleider (kosteninschatting is lastig). • extra scholing en inwerking voor praktijk- en werkbegeleiders (voorfase) 	<ul style="list-style-type: none"> • extra capaciteit voor verbinding: meer overleg nodig met eenheden • extra reistijd • verandering van lesvoorbereiding • extra docent-uren nodig voor 'methodische werkbegeleiding' • extra scholing en inwerking voor docenten (voorfase)
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • werkdruk als afbreukrisico • extra planningsinspanning: wat kan een basisteam aan in begeleidings-taken (absorptiecapaciteit) • praktische doorrekening kan nieuwe kosten en baten laten zien • samenloop met verhoogde instroom (huisvesting, middelen en personeel) • wapenbeheer 	<ul style="list-style-type: none"> • werkdruk als afbreukrisico • docenten zijn niet automatisch inwisselbaar • praktische doorrekening kan nieuwe kosten en baten laten zien • wat doen we met T6-T7?
Voorwaarden	<ul style="list-style-type: none"> • commitment vanuit de lijn • beschikbaarheid praktijkbegeleiders • praktijkbegeleiderscompetenties: begeleiding op ontwikkeling van weerbaarheid 	<ul style="list-style-type: none"> • commitment vanuit de lijn • docentcapaciteit: verschuiving van gevraagde competenties • bevoegdheidsregeling van aspiranten in T4

Voor de proef Dubbel Duaal is door de stuurgroep een oefening gedaan om kosten, baten en risico's op detailniveau in te schatten. Het schema in Tabel 1 is hiervan het resultaat. Grosso modo verwacht de stuurgroep van de proef dat er extra dagen inzet beschikbaar komen, doordat het rooster efficiënter is ingericht en de simulatie voor weerbaarheidstraining is vervangen door echte praktijkmomenten. Daardoor vallen ook docenten vrij, die gestoken kunnen worden in de verbetering van de samenwerking tussen eenheid en academie. Dit zou ook tot kwalitatieve verbetering van leerprocessen leiden van zowel de aspiranten als docenten en begeleiders.

Daar staat tegenover dat er extra begeleidingstijd nodig is in de praktijk: dit kost uren inzet van professionals en docenten. Ook wordt er verwacht dat de proef extra kosten met zich mee zal brengen in de vorm van 'kinderziektes' (er zullen zaken minder soepel verlopen, omdat nieuwe routines uitgevonden moeten worden). Verwacht wordt dat de werkdruk groter wordt voor begeleiders en docenten, en dat ook de aspiranten af en toe zullen bemerken dat ze 'proefkonijn' zijn. Dit is ook met de groep doorgesproken, zodat commitment van alle betrokkenen en de leidinggevenden voldoende aanwezig zou zijn.

3.6 Vraagstelling van de evaluatie

Op basis van de discussies in de stuurgroep, de landelijke ontwerpgroep en de lokale ontwikkelgroepen is door de onderzoekers van de HAN een evaluatieplan opgesteld en beklonken door de stuurgroep.

De kosten-batenanalyse en de andere overwegingen zijn vertaald in de volgende onderzoeksvragen:

1. Wat levert dit ontwerp van Dubbel Duaal op qua zichtbare inzetbaarheid?
2. Wat is het mogelijk effect op de kwaliteit van
  - a. Leren van de aspiranten?
  - b. Begeleiding door docenten en praktijkbegeleiders?
3. Welke niet-voorziene negatieve of positieve bijeffecten zijn er?
4. Wat is de opbrengst in relatie tot de kosten en inspanningen die ermee gemoeid zijn?

Met deze evaluatievragen zijn drie rondes metingen verricht (medio tertiair 1, medio tertiair 2 en aan het eind van de proef). In de oorspronkelijke opzet was ook een vergelijkingsgroep van reguliere aspiranten opgenomen, die parallel aan de aspiranten van Dubbel Duaal tertiair 4 en 5 volgden in het reguliere onderwijs. Echter, vanwege de uitbraak van COVID-19, kon geen valide vergelijking meer gemaakt worden die informatief zou zijn voor een uitvoering van Dubbel Duaal onder 'normale' omstandigheden. Daarom is besloten om deze controlegroep achterwege te laten.

De evaluatie heeft daardoor het karakter gekregen van het volgen van de twee groepen aspiranten Dubbel Duaal in Amsterdam en Rotterdam. Van hard effectonderzoek is dus geen sprake geweest. Wel hebben we licht kunnen laten schijnen op randvoorwaarden en uitvoeringsperikelen en hebben we de ervaringen van uitvoerders en aspiranten in kaart kunnen brengen. Onbekend blijft wat de ervaringen met de proef Dubbel Duaal zouden zijn geweest in een situatie zonder COVID-19.

4 Methode en respons

In Tabel 2 is een overzicht gepresenteerd van de drie dataverzamelingsmomenten. De data zijn verzameld met behulp van semigestructureerde interviews en (online) vragenlijsten. De interviews werden op drie meetmomenten afgenomen. Het eerste meetmoment (M1) was april/mei 2020, het tweede meetmoment (M2) juni/juli 2020, en het derde meetmoment (M3) oktober/november 2020. Door COVID-19 hebben de meeste interviews telefonisch of online plaats moeten vinden. Op de docenten na zijn alle categorieën respondenten ieder meetmoment vertegenwoordigd geweest in de interviews. In de interviews werden de aspiranten onder meer bevraagd over hun ervaringen met de proef Dubbel Duaal in het algemeen, met de begeleiding en het onderwijs vanuit de Politieacademie, de begeleiding op de eenheid, de praktijklocatie van de eenheid, de samenwerking en afstemming tussen Politieacademie en eenheid, de vordering van het leerproces van de aspiranten, en (indirect) de weerbaarheid van de aspiranten. Dezelfde onderwerpen zijn aan bod gekomen in de interviews met de (regie)docenten, praktijk- en trajectbegeleiders; daarnaast is hen onder andere ook gevraagd in hoeverre zij ervaren dat Dubbel Duaal van hen iets anders vraagt qua tijdsinvestering, aanpak, etc. In de interviews met de leden van de lokale ontwikkelgroepen van Rotterdam en Amsterdam kwamen diverse onderwerpen aan bod, waaronder hun ervaringen met het voortraject van Dubbel Duaal.

Tabel 2: Overzicht dataverzamelingsmomenten

Vragen	Methoden	Uitvoering (in weeknummers)			
		vooraf	meting 1	meting 2	meting 3
0: ontwerp	Groepsinterviews lokale ontwikkelgroepen Vragenlijst docenten	2-3	13	25	45, 47 45-46
1: inzetbaarheid	Planningsgegevens Persoonlijke inschatting	2-3	15-20	26-28	41-47
2a: leren en motivatie	Vragenlijst aspiranten Groepsinterview asp. Interviews RD+PB+TB		15-20	26-28	41-47
2b: begeleiding	Vragenlijst aspiranten groepsinterviews asp. Interviews RD+PB+TB		15-20	26-28	41-47
3: bijeffecten	Groepsinterviews lokale ontwikkelgroepen		13	25	45, 47
4: kosten-baten	Groepsinterviews lokale ontwikkelgroepen		13	25	45, 47
Interimrapport	Powerpoint + 'A4-tjes'		26	42	51

Noot. RD: regiedocent; PB: praktijkbegeleider; TB: trajectbegeleider.

Aan het monitoronderzoek hebben in Rotterdam 18 van de 23 en in Amsterdam 17 van de 21 aspiranten die deelnamen aan de proef Dubbel Duaal meegedaan. Van de aspiranten uit Amsterdam hebben 4 aspiranten besloten niet deel te nemen aan het onderzoek en van die uit Rotterdam ook 4 aspiranten. Verder zijn 2 aspiranten uitgevallen omdat zij overgeplaatst waren of gestopt zijn met de opleiding. Daarnaast hebben van Rotterdam in totaal 3 praktijkbegeleiders, 4 trajectbegeleiders, 5 docenten, en de regiedocent van de aspiranten Dubbel Duaal deelgenomen, en van Amsterdam 7

praktijkbegeleiders, 6 trajectbegeleiders, 6 docenten, en de regiedocent. Tenslotte hebben ook de leden van de lokale ontwikkelgroepen van Rotterdam en Amsterdam deelgenomen. Door wisselingen van begeleiders en door omstandigheden (bijvoorbeeld een onverwachte toets of een dienstoproep) hebben niet alle respondenten aan alle drie de meetmomenten deelgenomen. In Tabel 3 staat een overzicht van het aantal interviews dat per meetmoment per categorie respondenten is afgenomen in Amsterdam en in Rotterdam.

Tabel 3: Interviews

	Amsterdam M1	Amsterdam M2	Amsterdam M3	Rotterdam M1	Rotterdam M2	Rotterdam M3
Aspiranten Dubbel Duaal	17	14	13	18	18	18
Praktijkbegeleiders	6	4	4	3	3	2
Trajectbegeleiders	4	5	5	3	3	3
Docenten	6	3	-	4	3	-
Regiedocenten	1	1	1	1	1	1
Leden lokale ontwikkelgroep	4	4	4	3	3	3

Op ieder van de drie meetmomenten werden de aspiranten in een online vragenlijst stellingen voorgelegd waarvan zij op een Likertschaal van 1 t/m 7 mochten aangeven in hoeverre zij het hiermee eens zijn. Onderwerpen die in de vragenlijst aan bod kwamen waren onder andere hun ervaringen met leren en werken in één week in het algemeen, met de Politieacademie, met (de begeleiding op) hun eenheid, de afstemming tussen Politieacademie en eenheid, de vordering van hun leerproces, hun motivatie en zelfregie. Voorbeelden van stellingen zijn 'Ik ben tevreden over hoe mijn leren vordert.' en 'Ik voel mij voldoende ondersteund door mijn begeleiders op de eenheid.' Ook zijn enkele stellingen toegevoegd die indirect een inschatting zouden kunnen geven over hoe het gesteld is met hun weerbaarheid.¹ Verder is de aspiranten in de vragenlijst gevraagd om een inschatting te maken van het aantal uren dat zij per week zijn ingezet voor noodhulp, GGP of het opnemen van aangiftes, een inschatting van hoeveel procent van hun tijd op de eenheid zij hebben besteed aan verschillende soorten activiteiten, en van de mate waarin zij deze activiteiten zelfstandig hebben uitgevoerd (bijvoorbeeld noodhulp als tweede man op de wagen). Het derde meetmoment kregen de docenten ook een online vragenlijst voorgelegd, bestaande uit enkele open vragen over hun ervaringen met Dubbel Duaal, terugblikkend op de gehele proef. In Tabel 4 staat een overzicht van het aantal respondenten dat de online vragenlijst heeft ingevuld op de verschillende meetmomenten.

Tabel 4: Online vragenlijst

	Amsterdam M1	Amsterdam M2	Amsterdam M3	Rotterdam M1	Rotterdam M2	Rotterdam M3
Aspiranten Dubbel Duaal	11	12	8	18	18	16
Docenten	-	-	3	-	-	4

Er moeten enkele belangrijke kanttekeningen gemaakt worden bij de representativiteit van de onderzoeksresultaten. Ten eerste heeft een deel van de aspiranten besloten om niet deel te nemen

¹ Hoewel deze stellingen opgesteld zijn met de hulp van een docent met de nodige achtergrondkennis op het gebied van weerbaarheid, is de validiteit en betrouwbaarheid ervan niet onderzocht en daarom blijft onbekend in hoeverre zij een representatief beeld geven van de weerbaarheid van de aspiranten.

aan het onderzoek. Daarnaast heeft een relatief groot aantal respondenten de online vragenlijst niet ingevuld.

Er zijn twee tussenrapportages gepresenteerd aan de stuurgroep, en daarna ter beschikking gesteld aan de lokale ontwikkelgroepen, met het verzoek om deze breed te verspreiden onder belangstellenden, inclusief de deelnemende aspiranten (zie bijlage 3). Hierdoor konden de ontwerpgroepen voor PO21 alvast preluderen op de resultaten van de proef Dubbel Duaal. Hiervan is ook gretig gebruik gemaakt: veel ontwerpoverwegingen van Dubbel Duaal zijn te herkennen in de opzet van het nieuwe PO21, al voordat de voorliggende eindrapportage is gepubliceerd.

5 Resultaten

5.1 Eerste indruk

Het merendeel van de respondenten is enthousiast over de voordelen die Dubbel Duaal biedt of kan bieden. Vooral de snelle afwisseling tussen theorie en praktijk wordt als positief ervaren. Door de wekelijkse afwisseling van academie en eenheid kunnen de aspiranten wat ze leren op school (mits geschikte meldingen zich voordoen) direct toepassen in de praktijk en kunnen ze ervaringen uit de praktijk sneller bespreken in de klas. Dat biedt ook de mogelijkheid om meer regie te nemen over je eigen leerproces en zelfs het 'schoolwerk' te versnellen. Daarnaast konden de aspiranten ondanks COVID-19 toch doorgaan met de opleiding. Niet alleen voor de aspiranten was Dubbel Duaal leerzaam, maar (soms) ook voor hun begeleiders en docenten. Zo werd bijvoorbeeld genoemd dat zittende collega's op de eenheid ook kunnen leren van de aspiranten, door hun recent opgedane kennis van de procedures. Daarnaast noemde een docent dat Dubbel Duaal meer zicht heeft opgeleverd op de aansluiting met de praktijk, waardoor de lessen praktijkgericht kunnen worden gemaakt en studenten des te meer bewust kunnen worden gemaakt van het belang van een goede basis.

Dat de meeste respondenten enthousiast zijn over de voordelen die Dubbel Duaal kan bieden, wil echter niet zeggen dat zij unaniem de voorkeur hebben voor dit opleidingsmodel. Hoewel veel respondenten wel een voorkeur uitspraken om op te leiden of opgeleid te worden met een model zoals dat van Dubbel Duaal, was er ook een deel van de respondenten dat met hun ervaringen tijdens de pilot toch liever het reguliere opleidingsmodel had gehad. Bij veel van deze respondenten had dit echter niet zozeer te maken met het concept van Dubbel Duaal an sich, maar vooral met voorwaarden voor een succesvolle uitvoering waaraan in hun ogen in de pilot onvoldoende werd voldaan (denk hierbij aan het korte voortraject, te weinig begeleidingstijd en nog onvoldoende samenwerking tussen Politieacademie en eenheid).

In de komende paragrafen zullen de ervaringen van de aspiranten, praktijkbegeleiders, trajectbegeleiders, docenten, regiedocenten en leden van de lokale ontwerpgroepen tijdens de proef van Dubbel Duaal nader worden besproken en zal worden ingegaan op de voorwaarden waar volgens hen aan zou moeten worden voldaan voor een succesvolle uitvoering van het concept van Dubbel Duaal. Tot slot zullen wij op basis van deze resultaten aanbevelingen doen voor het nieuwe politieonderwijs van PO21.

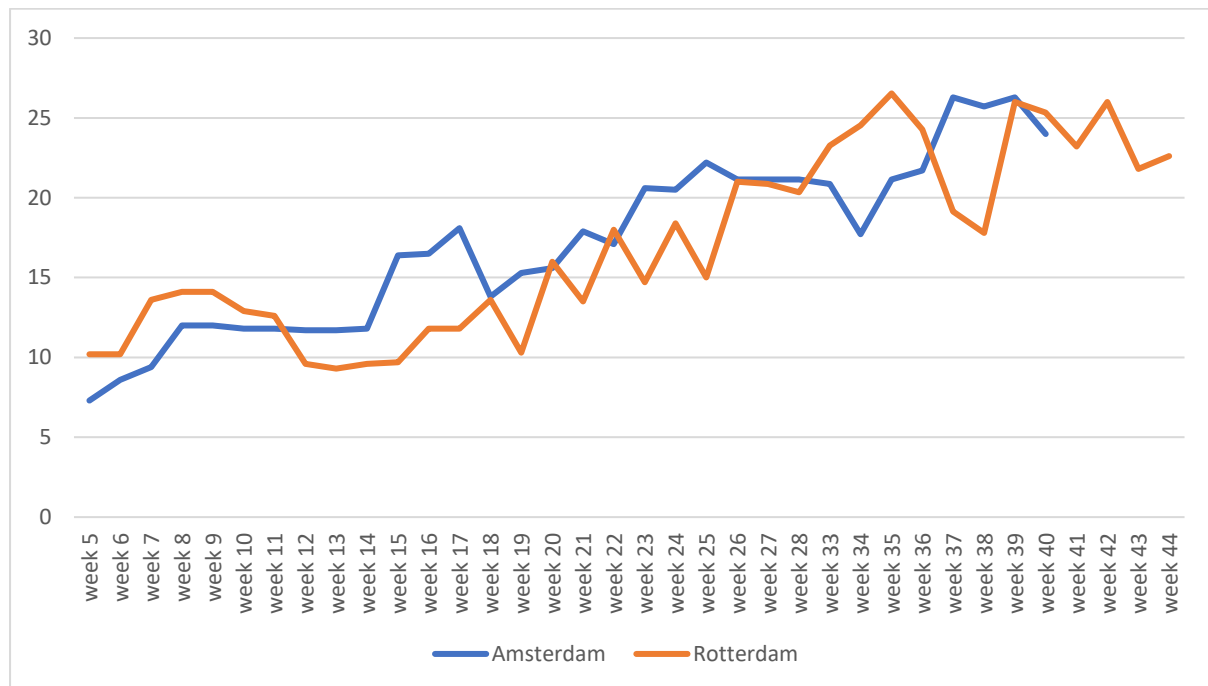
5.2 Inzetbaarheid

In Figuur 2 is het gemiddeld aantal uren weergegeven dat de aspiranten Dubbel Duaal gedurende de looptijd van de proef per week zijn ingezet voor noodhulp, GGP of het opnemen van aangiftes, volgens schattingen van de aspiranten zelf. Zoals verwacht met het oog op het concept van Dubbel Duaal, is in de loop van de twee tertielen een stijgende lijn te zien in inzetbaarheid. Gerekend over beide tertielen zijn de aspiranten volgens hun eigen inschattingen gemiddeld ongeveer 17 uur per week inzetbaar geweest. Het betreft hier eigen inschattingen en niet daadwerkelijk geregistreerde uren. Er zitten fluctuaties in doordat soms schooldagen, maar ook diensten zijn uitgevallen wegens COVID-19. Af en toe zijn aspiranten extra in de praktijk ingezet, maar soms ook minder hierdoor. Wegens het ontbreken van een geschikte controlegroep, kunnen geen definitieve uitspraken over inzetbaarheid worden gedaan. Gezien de schattingen van het PDC (zie paragraaf 2.1), van 15-25%

inzetbaarheid van aspiranten (= 12-20 uur) per week gedurende de gehele opleidingsperiode, loopt de inzetbaarheid bij Dubbel Duaal hiermee in de pas.

Figuur 2: Gemiddelde ureninschatting per week over gehele looptijd Dubbel Duaal (T4 en T5)

Noot. Vraagstelling: ‘Hoeveel uren ben je ingezet voor noodhulp, GGP of het opnemen van aangiftes? Maak per week een schatting.’ Zie ook de tabel in Bijlage 2.

In Tabel 5 is weergegeven hoeveel procent van hun tijd de aspiranten volgens eigen inschattingen hebben besteed aan noodhulp, aangifte opnemen, GGP en overige activiteiten. De aspiranten hebben hun tijd goed kunnen verdelen over de (bedoelde) leertaken en oefentaken. Volgens verwachting hebben de aspiranten het eerste meetmoment relatief meer tijd besteed aan GGP dan de latere twee meetmomenten; in de laatste twee meetmomenten staat de noodhulp op de voorgrond. Wat opvalt is dat de aspiranten in Rotterdam reeds het eerste meetmoment relatief veel noodhulpdiensten hebben meegedraaid vergeleken met de aspiranten in Amsterdam. Ook valt op dat er grote verschillen zijn tussen de aspiranten onderling (gelet op de grote standaarddeviaties).

Tabel 5: Schatting van hoeveel procent van hun tijd de aspiranten hebben besteed aan welke activiteiten

	Amsterdam M1		Amsterdam M2		Amsterdam M3		Rotterdam M1		Rotterdam M2		Rotterdam M3	
	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD
Noodhulp	25%	20%	46%	18%	48%	15%	52%	29%	61%	27%	55%	18%
Aangifte opnemen	5%	5%	8%	6%	11%	8%	2%	3%	8%	4%	10%	8%
GGP (bijv. surveillance op de markt)	44%	15%	30%	17%	34%	15%	26%	24%	14%	11%	17%	15%
Overig	22%	14%	17%	12%	7%	7%	16%	11%	19%	20%	19%	11%

Noot. Aspiranten Amsterdam: M1: n=8-9; M2: n=10-11; M3: n=7. Aspiranten Rotterdam: M1: n=15-17; M2: n=16; M3: n=15-16. Afgerond op hele percentages.

In Tabel 6 is weergegeven hoeveel procent van de tijd dat aspiranten een bepaalde activiteit hebben uitgevoerd, zij dit met een hogere mate van zelfstandigheid hebben gedaan, bijvoorbeeld als tweede man op de noodhulp. Het eerste meetmoment opereerden zij naar verwachting meer zelfstandig bij surveillance en in mindere mate bij noodhulp. Het tweede en derde meetmoment is de zelfstandigheid waarmee zij aan noodhulp en (met name) aan aangifte opnemen hebben gewerkt toegenomen. Opvallend is dat vooral in Rotterdam het derde meetmoment de zelfstandigheid van de aspiranten een stuk hoger ligt dan die van aspiranten in Amsterdam.

Tabel 6: Schatting van hoeveel procent van hun tijd de aspiranten een bepaalde activiteit zelfstandig of als tweede man op de wagen hebben uitgevoerd

	Amsterdam M1		Amsterdam M2		Amsterdam M3		Rotterdam M1		Rotterdam M2		Rotterdam M3	
	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD
Van de tijd die je aan noodhulp hebt besteed: hoeveel procent hiervan heb je besteed als tweede man op de wagen?	10%	17%	22%	32%	25%	29%	23%	28%	28%	27%	44%	41%
Van de tijd die je aan aangifte opnemen hebt besteed: hoeveel procent hiervan heb je dit zelfstandig uitgevoerd (zonder werk- of praktijkbegeleider erbij)?	40%	48%	85%	34%	83%	41%	58%	49%	88%	33%	99%	3%
Van de tijd die je aan GGP hebt besteed (bijv. surveillance op de markt): hoeveel procent hiervan heb je dit zelfstandig uitgevoerd (zonder werk- of praktijkbegeleider erbij)?	60%	28%	58%	38%	61%	34%	66%	31%	63%	37%	86%	18%

Noot. Aspiranten Amsterdam: M1: n=9; M2: n=10-11; M3: n=6. Aspiranten Rotterdam: M1: n=13-17; M2: n=16-17; M3: n=16. Afgerond op hele percentages.

5.3 Ontwikkeling en leerervaringen van de aspiranten

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de ontwikkeling en leerervaringen van de aspiranten. In Tabel 7 zijn de resultaten weergegeven van de stellingen van de online vragenlijst over de ervaringen van de aspiranten met de proef Dubbel Duaal in het algemeen, over hun motivatie, leervorderingen, het nemen van regie over de eigen opleiding, en over de door hen ervaren studiedruk. Deze resultaten zullen samen met de bevindingen uit de interviews rond deze onderwerpen worden behandeld in de volgende drie subparagrafen. Daarna volgt een paragraaf over de ervaringen rond en inschattingen van de weerbaarheid van de aspiranten.

Tabel 7: Resultaten online vragenlijst: Ervaringen aspiranten Dubbel Duaal met de proef, hun leervordering, motivatie, zelfregie en studiedruk

	Amsterdam M1		Amsterdam M2		Amsterdam M3		Rotterdam M1		Rotterdam M2		Rotterdam M3	
	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD
	3.1 De combinatie van werken en leren in één week bevalt mij goed.	5,7	1,2	4,8	1,9	4,9	1,7	6,6	0,6	6,6	0,5	6,6
3.2 Ik ben gemotiveerd voor het beroep van politieagent.	6,5	1,5	6,3	1,2	6,3	0,7	6,9	0,5	6,7	0,5	6,6	0,9
3.3 Ik ben gemotiveerd voor de opleiding.	4,4	1,6	5,3	1,4	4,6	0,9	6,3	0,8	6,2	0,7	6,0	1,0
3.4 Ik ben toegekomen aan het oefenen van de competenties van T3 (bijv. aangifte opnemen, optreden in het publieke domein en GGP).	4,9	1,9	5,1	1,5	-	-	5,7	1	5,5	1,2	-	-
3.5 Ik ben toegekomen aan het oefenen van de competenties van T4 (het verlenen van noodhulp).	4,6	1,6	5,0	1,4	4,9	1,2	5,3	1,5	5,4	1,7	6,0	1,2
3.6 Ik ben tevreden over hoe mijn leren vordert.	3,7	1,2	4,0	1,8	4,4	1,2	5,7	1,0	5,6	1,1	5,8	0,9
3.7 Het lukt mij om te regelen dat ik datgene kan leren wat ik nodig heb.	4,1	1,6	4,4	1,6	4,6	1,3	5,4	0,7	5,3	1,2	5,4	0,9
3.8 Ik ervaar studiedruk.	4,7	2,3	5,0	1,3	5,6	0,9	3,8	1,3	3,3	1,4	3,9	1,2

Noot. Aspiranten Amsterdam: M1: n=11, M2: n=12; M3: n=8; aspiranten Rotterdam: M1 en M2: n=18, M3: n=16. M1 = vragenlijst april/mei 2020; M2 = vragenlijst juni/juli 2020; M3 = vragenlijst oktober/november 2020. Schaal: 1 t/m 7.

5.3.1 Leervorderingen

Een groot voordeel van Dubbel Duaal was dat de aspiranten ondanks COVID-19 hun opleiding konden voortzetten, niet alleen met online lessen van de Politieacademie maar ook met het opdoen van ervaring in de praktijk. Desalniettemin zijn er verschillen tussen de aspiranten wat betreft tevredenheid over hun leervorderingen.

Een deel van de aspiranten heeft, met name in tertiël 4, grote stappen kunnen maken en aan het einde van tertiël 5 zowel volgens henzelf als volgens hun begeleiders een (grote) voorsprong opgebouwd ten opzichte van aspiranten uit het parallelle reguliere traject. Het groeitempo van deze aspiranten was dusdanig hoog dat zij al eerder toe waren aan nieuwe theorie. Op sommige punten heeft de Politieacademie aanbod uit latere tertielen weten te vervroegen en ook waren er enkele praktijkbegeleiders die de theoretische kennis van hun aspiranten waar nodig enigszins bijspijkerden en die hen in staat stelden om opdrachten uit latere tertielen alvast af te ronden. Een deel van de aspiranten kreeg in tertiël 5 een coachende rol voor aspiranten uit tertiël 3; hoewel coachen pas in tertiël 7 aan bod komt, achtten de begeleiders van de aspiranten hen hiertoe reeds goed in staat.¹ Hoewel zij hiermee alvast hun vaardigheden in coachen konden oefenen, ervoeren deze aspiranten in tertiël 5 wel dat de snelle groei die zij in tertiël 4 nog maakten was afgevlakt. Wat ook een rol speelde in deze afgevlakte groei was dat de aspiranten toe waren aan nieuwe theorie en aan het opdoen van nieuwe leerervaringen op een basisteam, en dat door de begeleiding prioriteit werd gegeven aan aspiranten van het reguliere traject vanwege hun door COVID-19 opgelopen achterstand. Desondanks zagen enkele praktijk- en trajectbegeleiders bij hun aspiranten kwaliteiten terug op het niveau van aspiranten uit tertiël 7 en 9, en sprak een praktijkbegeleider bij een eerder

¹ De inzet van de aspiranten als coach was niet (uitsluitend) vanuit educatief oogpunt, maar ook vanwege de instroom van veel aspiranten uit het reguliere traject die door COVID-19 een achterstand hadden opgelopen.

meetmoment de verwachting uit dat de aspiranten met Dubbel Duaal aan het eind van de opleiding mogelijk zelfs al vakbekwaam zouden kunnen zijn.

We hebben nu al vastgesteld dat bepaalde onderdelen van T7, maar ook in hun begeleiding van jongere studenten, zien we kenmerken van T9 terug. Dus niet alleen voor zichzelf maar ook voor de organisatie hebben ze mooie kwaliteiten kunnen ontwikkelen. Dat is puur de regie, dat ze wat ze leren op de Politieacademie gelijk omzetten in een actieplan en daarmee aan de slag gaan. Doordat ze in dat proces zijn gedwongen zijn ze niet meer bang om fouten te maken, en gaan op zoek: hoe ga ik mezelf verder testen? (trajectbegeleider, Rotterdam)

De reguliere opleiding, daarbij zeggen ze: 'Eind van de rit ben je startklaar.' Als ze Dubbel Duaal doen, dan zijn ze volgens mij al vakbekwaam, hebben ze na de opleiding geen begeleiding meer nodig. (praktijkbegeleider, Rotterdam)

Aan de andere kant waren er ook aspiranten die minder tevreden waren over hun leervorderingen. De redenen die zij hiervoor aandroegen waren verschillend. Enerzijds waren er aspiranten die twijfelden over hun beheersing van de theorie, ook al hadden zij hun vakken wel gehaald, of die de theorie wel voldoende beheersten maar minder dan gewenst (waarover meer in paragraaf 5.5.1); zoals verwoord door een aspirant uit Amsterdam: *"Je zit best vaak met vragen: 'Hoe zit dit, hoe moet ik dit doen?' Dat zijn dingen die we volgens mij eigenlijk al geleerd hadden."* Anderzijds waren er aspiranten die begeleiding van hun praktijkbegeleider misten (door een gebrek aan praktijkbegeleiders en/of begeleidingstijd), of die op een praktijklocatie zaten waar onvoldoende (geschikte) meldingen en/of onvoldoende voertuigen waren (waarover meer in paragraaf 5.5.3).

5.3.2 Motivatie en ervaren studiedruk

De motivatie van de meeste aspiranten voor het beroep van politieagent is, afgaande op de vragenlijsten, onverminderd hoog gebleven; zoals valt af te lezen uit Tabel 7 varieerde in de vragenlijst de gemiddelde motivatie voor het beroep van 6,3 op meting 2 en 3 in Amsterdam tot 6,9 op meting 1 in Rotterdam (op een schaal van 1 t/m 7). De motivatie van de aspiranten voor de opleiding is meer wisselend, vooral in Amsterdam. De motivatie van de aspiranten in Rotterdam voor de opleiding is met gemiddelden tussen de 6,0 en 6,3 relatief hoog. Deze hoge motivatie werd ook opgemerkt door enkele docenten en begeleiders: zij hadden de indruk dat Dubbel Duaal een positief effect heeft op de motivatie van de aspiranten. Hier volgt een citaat van een trajectbegeleider, die indruk heeft dat de regelmatige afwisseling tussen theorie en praktijk ook bevorderlijk kan zijn voor de motivatie van aspiranten om kennis op te doen:

Die studenten kunnen heel gauw met hun vragen terug naar school toe. [...] Ze hebben meteen verse ideeën, maar ook verse voorbeelden. Het leeft echt. En dat is natuurlijk bevorderlijk voor de studie ook. Je weet dat je je kennis nodig hebt, en dingen hebt meegemaakt waar je misschien nog geen theorie over gehad hebt, maar tegenaan gelopen bent, van: 'Hey, daar wil ik ook heel graag wat van weten!' (trajectbegeleider, Amsterdam)

Er was echter ook een docent die in de online vragenlijst voor docenten aangaf de ervaring te hebben dat aspiranten door hun ervaringen in de praktijk juist eerder twijfelden aan het nut van het zich eigen maken van de theorie:

Doordat de studenten in de praktijk ervaren dat sommige collega's niet alles volgens 'hoe het hoort' [...] uitvoeren, betwijfelden ze eerder het nut van het eigen maken van 'hoe het hoort'. De verdieping zoeken om in de basis alles goed te weten, vraagt dan in de beleving van studenten (te) veel tijd, dat ervaren ze als tegengesteld aan snelle actie/het snelle doorpakken in de praktijk. Ze vinden het lastig om de theorie als noodzakelijke ondersteuning

van de praktijk te zien. Door de continue wissel tussen academie en praktijk staan ze soms niet in de leerstand. En daarbij hebben ze soms nog klussen uit de praktijk 'over' die in schooltijd wel gewoon afgemaakt moeten worden (bijv. het aanpassen van een PV...).
(docent, Amsterdam)

Wat mogelijk verband houdt met de relatief lagere motivatie voor de opleiding van de aspiranten in Amsterdam, is dat zij een hogere studiedruk ervoeren dan de aspiranten in Rotterdam. Eén van de factoren die volgens de aspiranten zelf aan deze druk bijdraagt, is reeds genoemd door de docent van het zojuist vermelde citaat: het feit dat ook op de schooldagen het werk van de praktijk nog steeds doorgaat, bijvoorbeeld door e-mails die beantwoord en dossiers die aangepast moeten worden. Daarnaast gaven aspiranten aan de studie-uren te missen die zij in een eerder tertiël nog wel hadden, en waren er ook aspiranten die zich genoodzaakt zagen om op praktijkdagen aan schoolopdrachten te werken om deze af te krijgen. Veel aspiranten in Amsterdam liepen ertegenaan dat de leerstof in een hoger tempo werd behandeld dan in het reguliere traject.

Wij moesten meervoudig in vijf weken doen. [...] Ook niet ten nadele van docenten, want zij moeten het ook in vijf weken behandelen, maar daardoor mis je wel dingen. (aspirant, Amsterdam)

5.3.3 Zelfregie

Afgaande op de gemiddelde beoordelingen tussen 4,1 en 5,4 op stelling 3.7 van de online vragenlijst (zie Tabel 7, 'Het lukt mij om te regelen dat ik datgene kan leren wat ik nodig heb') en op de interviews, lukt het de meeste aspiranten naar eigen zeggen goed om regie te nemen over hun eigen leren. De meeste docenten en begeleiders hebben ook dit beeld. Volgens sommige docenten en begeleiders zijn de aspiranten (mede dankzij Dubbel Duaal) ook gegroeid in het nemen van de regie over hun eigen leren. Zo merkte een praktijkbegeleider bijvoorbeeld dat de aspiranten bewust op zoek gaan naar mogelijkheden om de theorie in de praktijk te brengen. Enkele trajectbegeleiders merkten dat de aspiranten zelfstandiger en meer zelfredzaam zijn geworden:

Ik ben blij dat we dit proces hebben ingeslagen [...], want ik zie echt mooie dingen gebeuren. Ik ben bijzonder positief over de zelfredzaamheid. Ze pakken regie, ze gaan met zelfvertrouwen tegemoet, ook al hebben ze bepaalde kennis niet. Ze hebben in ieder geval geleerd dat die kennis ergens ligt. Wat dat aangaat zie je dan in het handelen dat ze weten wat ze moeten doen. Maar als ze de kennis niet hebben, hebben ze zelfvertrouwen genoeg om op zoek te gaan naar die kennis, hetzij door technische middelen, maar ze gaan ook rondbellen om te kijken waar de kennis ligt, zodat ze handvatten krijgen om verder met een bepaalde zaak of casus door te gaan. Nu ook tertiël 6 en 7, dat is echt wel een belangrijke ommekeer waar we de transitie maken van een leerwerkbureau naar een basisteam, met alle strubbelingen qua corona, nieuw onderwijs, van dien, zie ik toch dat ze regie pakken in de planning maar ook in het verwerven van competenties en kennis, om te komen naar een zo compleet mogelijk agentschap. En dat vind ik het mooie van de afgelopen periode, dat we hen dat hebben kunnen laten bereiken. (trajectbegeleider, Rotterdam)

Ook docenten merken dat de aspiranten gegroeid zijn in het nemen van regie:

Dit was een klas waar ik ze vorige tertiëlen veel achter de broek moest zitten. Nu pakken ze meer hun eigen verantwoordelijkheid. (docent, Amsterdam)

Ze hebben wel meer zelfstandigheid ontwikkeld. – Interviewer: In hoeverre heeft dat met Dubbel Duaal te maken? – *Ik denk een hoop. Want zij hebben in de praktijk continu moeten*

aangeven 'Wat heb je op school gehad en wat moet je nu doen?' Continu zicht op: wat kan ik en wat moet ik nog leren? (docent, Rotterdam)

De laatste docent gaf echter wel aan dat een goede begeleiding op het nemen van zelfregie cruciaal is:

Als je gewoon zegt 'Jongens, dit is Dubbel Duaal, succes ermee.', dan gaan zij niet zelf tot inzicht komen dat zij dus moeten aangeven wat ze hebben gehad en wat ze willen. Dus daarin moeten ze wel begeleid worden. Dat stukje zelfstandig, dat gaan ze niet automatisch ontwikkelen. Daar moeten ze mee op weg worden geholpen, zodat ze uiteindelijk de noodzaak ervan inzien en het ook echt gaan doen. Ik denk dat ik daar wel veel op geïnvesteerd heb in het begin. [...] Continu benoemen en het nut ervan uitleggen. [...] Voordat Dubbel Duaal begon ben ik daar al met ze mee begonnen, van: 'Jongens, eerst zelf uitzoeken, lukt dat niet, dan naar je klasgenoten, en dan naar mij komen.' Dus als je dat in het begin er al in stampst in plaats van dat je overal maar continu snel antwoord op geeft, dan leren ze het ook niet om zelf dingen uit te zoeken. [...] Daarna toen Dubbel Duaal begon, heb ik het hele concept uitgelegd van: 'School, praktijk, nieuw, ook voor de praktijk, dus de praktijk weet ook niet precies wat jullie gehad hebben op school en wat jullie moeten gaan doen in die dagen. Dus zorg ervoor dat je altijd je eigen ontwikkelpunten weet. Zorg ervoor dat je in de auto stapt en gelijk aangeeft wat je wilt doen en wilt ontwikkelen en feedback op wilt krijgen.' En ook tijdens de gesprekken daarop terugkomen: 'Wat zijn je ontwikkelpunten, waarom heb je daar geen feedback op gevraagd, waarom ben je niet het gesprek aangegaan?' (docent, Rotterdam)

Verder noemden enkele aspiranten dat om regie over hun leren te kunnen nemen, het nodig is dat voor hen duidelijk is wat er van hen wordt verwacht, dat hun praktijkbegeleider hun ook de ruimte en het vertrouwen geeft om bepaalde meldingen op te pakken, en dat zij over de nodige contacten en middelen (bijv. voertuigen) beschikken.

5.4 Weerbaarheid

Uit de stellingen in de online vragenlijst (zie Tabel 8) waarmee werd beoogd een inschatting te krijgen van de weerbaarheid van de aspiranten, komen geen duidelijke signalen naar voren die zouden kunnen wijzen op problemen op het gebied van weerbaarheid. Daarbij dient echter wel (nogmaals) opgemerkt te worden dat onbekend is in hoeverre deze stellingen een valide en betrouwbare inschatting geven van hoe het daadwerkelijk is gesteld met de weerbaarheid van de aspiranten.

Ook bij de begeleiders zijn er gedurende de hele proef maar weinig zorgen geweest waar het gaat om de weerbaarheid van de aspiranten. De meesten van hen zagen weinig tot geen verschillen met de ontwikkeling van weerbaarheid van aspiranten in het reguliere traject. En als aspiranten tijdens een dienst iets heftigs hadden meegemaakt, werden ze goed opgevangen, zowel volgens de begeleiders als volgens de aspiranten zelf. Volgens enkele traject- en praktijkbegeleiders heeft Dubbel Duaal ook een positief effect gehad op de weerbaarheid van de aspiranten, onder meer vanwege de extra praktijkervaring.

Interviewer: Wat heeft volgens jou Dubbel Duaal de aspiranten opgeleverd? –
Zelfvertrouwen, ja, dat vooral. En flexibiliteit, ze zijn flexibeler geworden. Dus ga je kijken naar, ze zijn weerbaarder geworden, ze durven in ieder geval zichzelf nu te uiten, soms wel eens iets te veel. Ze zijn weerbaar, ze zijn flexibeler, en ze staan met zelfvertrouwen daar. En dat heeft Dubbel Duaal, als je kijkt naar [...] regulier, dat spatte ervan af. Je zag echt wel het

verschil tussen Dubbel Duaal en [de reguliere aspiranten], ook aan het einde van het tertiair.
(trajectbegeleider, Rotterdam)

Tabel 8: Resultaten online vragenlijst: Ervaringen aspiranten Dubbel Duaal ter inschatting van hun weerbaarheid

	Amsterdam		Amsterdam		Amsterdam		Rotterdam		Rotterdam		Rotterdam	
	M1		M2		M3		M1		M2		M3	
	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD
3.18 Ik voel me opgewassen tegen situaties die ik in de praktijk tegenkom.	5,3	1,3	5,0	1,1	4,6	0,7	5,4	0,5	5,8	0,5	5,6	0,7
3.19 Ik voel me in praktijksituaties zeker over wat ik wel en niet mag doen.	5,4	1,3	4,9	1,2	4,6	1,3	5,1	0,7	5,9	0,4	5,3	0,9
3.20 Het lukt mij om te reflecteren op eigen handelen en die inzichten toe te passen in nieuwe situaties.	5,9	1,1	5,6	1,0	5,6	0,9	6,0	0,8	5,9	0,5	5,8	0,7
3.21 Ik ben in staat om in praktijksituaties op de juiste manier op te treden.	5,5	1,0	5,3	0,7	5,6	0,5	5,6	0,6	5,9	0,4	5,8	0,5
3.22 Ik voel voldoende ruimte om me als aspirant te ontwikkelen.	5,1	1,6	5,4	1,2	5,5	0,8	5,6	1,0	5,7	1,1	5,4	1,0
3.23 Het lukt mij goed om mijn eigen grenzen te stellen.	5,5	1,1	5,3	1,2	5,1	1,1	5,8	0,9	5,9	0,7	5,7	0,9
3.24 Op school is voldoende ruimte om situaties te bespreken die ik in de praktijk heb meegemaakt.	5,1	1,5	5,1	1,4	5,8	0,9	5,3	1,1	4,9	1,2	5,3	0,9
3.25 Ik krijg na een melding voldoende ruimte om te reflecteren op mijn optreden.	5,7	1,3	5,3	1,2	6,0	0,5	5,7	0,9	5,8	1,1	5,8	0,8

Noot. Aspiranten Amsterdam: M1: n=11, M2: n=12; M3: n=8; aspiranten Rotterdam: M1 en M2: n=18, M3: n=16. M1 = vragenlijst april/mei 2020; M2 = vragenlijst juni/juli 2020; M3 = vragenlijst oktober/november 2020. Schaal: 1 t/m 7.

Ondanks de overwegend positieve geluiden rond weerbaarheid bestaan er onder sommige respondenten echter nog wel zorgen.

Wij hebben wel in Rotterdam gezegd, wij willen naast dat traject toch een traject opstarten voor studenten waarbij we mentale weerbaarheid en morele weerbaarheid extra aandacht geven. [...] Uiteindelijk willen we ook een soort studentvolgsysteem organiseren omdat we willen kijken hoe het na een jaar, twee jaar, drie jaar, met die student is. Want wij zijn bang dat studenten straks toch in die pool van burn-out komen of misschien wel PTSS of noem maar op, en door die begeleiding proberen we dat te voorkomen. [...] Dus we maken ons nog steeds zorgen. Dat studenten nu zeggen 'Niks aan de hand.' Dat kan, want studenten willen heel graag in die drukke gebieden. Want ze willen veel meemaken, ze willen allemaal op de noodhulp. [...] Die zullen niet snel aan de bel trekken als dingen niet helemaal lekker lopen.
(lid lokale ontwikkelgroep, Rotterdam)

Ik vind het wel spannend hoor, de aankomende jaren. Ik geloof ook echt wel dat de opleiding efficiënter kan. Maar ik vind het wel spannend gezien het beroep wat we ze aanleren. Dan heb ik het niet over de aangiftegesprekken of de verkeerscontroles, maar wel over de andere dingen waar ze mee in aanraking komen. Ja, daar mag je wel tijd voor krijgen, denk ik, om daaraan te wennen, dat je zo'n beroep krijgt. En het gevaar bij Dubbel Duaal is dat je, omdat alles zoveel sneller gaat, je zo meer die organisatiecultuur in gaat zo snel, dat dat anders gaat. (docent, Amsterdam)

Ook waren er een docent en enkele begeleiders die merkten dat aspiranten in (het begin van) Dubbel Duaal in bepaalde gevallen eerder overmoedig kunnen worden, zoals deze trajectbegeleider:

Ik maak mij wel zorgen in die zin, [...] onbewust denken zij wat verder te zijn in het proces ten opzichte van de rest, en daardoor is de verleiding groter dat zij in zware meldingen instappen en ook de onderschatting daarvan. En daar komt mentale weerbaarheid om de hoek kijken.
(trajectbegeleider, Rotterdam)

Daarnaast zijn er ook gevallen waarin aspiranten van Dubbel Duaal volgens henzelf juist overschat worden door collega's. Enkele aspiranten vertelden dat zij vaak als meer ervaren en ontwikkeld gezien worden, en dat zij het gevoel hebben dat zij overschat worden wat betreft de zelfstandigheid waarmee zij bepaalde taken op kunnen pakken. De aspiranten ervaren dit als een bepaalde druk die op hen wordt gelegd.

5.5 Begeleiding

In deze paragraaf worden de ervaringen van de respondenten besproken m.b.t. de begeleiding door en het onderwijs van de Politieacademie, de begeleiding op de eenheid en de praktijklocaties. In Tabel 9 zijn de resultaten weergegeven van de bijbehorende stellingen van de online vragenlijst over de ervaringen van de aspiranten. Deze resultaten zullen samen met de bevindingen uit de interviews rond dit onderwerp worden behandeld in de volgende subparagrafen. Ook is er een subparagraaf gewijd aan wat in de ogen van de respondenten succesfactoren zijn met het oog op de begeleiding door de praktijkbegeleider.

Tabel 9: Resultaten online vragenlijst: Ervaringen aspiranten Dubbel Duaal rond de begeleiding door de Politieacademie en door de eenheid

	Amsterdam M1		Amsterdam M2		Amsterdam M3		Rotterdam M1		Rotterdam M2		Rotterdam M3	
	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD
3.9 Ik krijg voldoende feedback.	4,2	1,6	4,9	1,7	4,8	1,7	5,0	1,3	4,8	1,6	4,9	1,1
3.10 Ik ben tevreden over de opleiding op de Politieacademie.	3,4	1,3	4,3	1,5	3,5	1,5	5,4	0,8	5,3	1,0	5,1	1,0
3.11 Ik ben tevreden over de begeleiding op de Politieacademie.	3,9	1,7	4,3	1,7	4,3	1,4	5,4	0,8	5,3	1,2	5,1	0,9
3.12 De onderlinge afstemming tussen docenten van de Politieacademie verloopt goed.	2,9	1,8	3,4	1,2	3,0	2,0	5,1	1,0	5,4	1,0	4,9	1,1
3.13 Ik voel mij vanuit de Politieacademie voldoende toegerust voor de praktijk op de eenheid.	3,5	1,2	4,2	1,6	3,6	1,6	5,3	0,8	5,3	1,0	5,4	0,7
3.14 Ik ben tevreden over de begeleiding op de eenheid.	5,5	1,2	5,1	1,7	5,5	1,5	5,6	1,0	5,1	1,6	5,3	1,1
3.15 Ik voel mij voldoende ondersteund door mijn begeleiders op de eenheid.	5,7	1,4	5,5	1,5	5,9	1,2	5,6	0,9	5,2	1,5	5,3	1,1

Noot. Aspiranten Amsterdam: M1: n=11, M2: n=12; M3: n=8; aspiranten Rotterdam: M1 en M2: n=18, M3: n=16. M1 = vragenlijst april/mei 2020; M2 = vragenlijst juni/juli 2020; M3 = vragenlijst oktober/november 2020.

5.5.1 Begeleiding door Politieacademie

Ervaringen van de docenten met onderwijs en begeleiding in Dubbel Duaal

De docenten is gevraagd in hoeverre Dubbel Duaal van invloed is geweest op de invulling van hun rol als docent. De meeste docenten gaven aan dat in hun manier van lesgeven weinig is veranderd. Wel konden zij in hun les meer in gesprek gaan met de aspiranten over de ervaringen die zij meebrachten vanuit de praktijk. Enkele docenten vertelden dat zij wel bepaalde dingen anders hebben gedaan dan in een reguliere setting. Zo probeerden enkele docenten meer af te stemmen

met de praktijk. Ook was er een docent die in het onderwijs wat sneller de rode draad liet zien, zodat de aspiranten taakbewust zouden kunnen gaan werken. Verder was er een docent die vertelde door Dubbel Duaal ertoe aangezet te zijn om veel meer vanuit de praktijk te redeneren en werken.

Ik ben bij [onderwijsonderdeel] begonnen met dat zij allemaal een eigen casus moeten schrijven van iets wat al in de praktijk is gebeurd, en die casussen zijn de basis geweest van de invulling van de lessen. Anders had ik het allemaal zelf verzonnen. (docent, Amsterdam)

Uit de online vragenlijst die het derde meetmoment is uitgezet onder de docenten kwamen verschillende voorbeelden naar voren van hoe docenten de praktijkervaringen van de aspiranten een plek hebben kunnen geven in het onderwijs, bijvoorbeeld door casussen uit de praktijk als voorbeeld in de les te gebruiken en door meer processen verbaal uit de praktijk te lezen.

In Rotterdam bleef de regiedocent voornamelijk via telefonisch contact met begeleiders in de praktijk op de hoogte van de vordering van het leren van de aspiranten. Hoewel zij de aspiranten voldoende begeleiding had kunnen geven, had zij graag meer zicht gehad op hun functioneren in de praktijk. Door de inrichting van het onderwijs en door tijdgebrek was het echter niet mogelijk om (vaker) een bezoek te brengen aan de praktijk. In Amsterdam had de regiedocent een reflectieformulier en een logboek ontwikkeld. Via deze instrumenten kon de regiedocent de voortgang van het leren en de weerbaarheid van de aspiranten goed monitoren, en hen helpen bij het reflecteren op hun eigen handelen door naar aanleiding van de ingevulde reflectieformulieren en logboeken per e-mail vragen te stellen aan de aspiranten. De praktijk- en trajectbegeleiders werden in de CC meegenomen in de uitwisselingen tussen de regiedocent en de aspiranten. De regiedocent ervoer het werken met de logboeken en reflectieverslagen echter wel als heel arbeidsintensief; daarom werd er later gedurende de proef voor gekozen om het reflectieformulier niet langer te gebruiken en alleen nog het logboek te hanteren. De regiedocent in Amsterdam was ook voornemens om bezoeken te brengen in de eenheid voor het contact met praktijkbegeleiders, maar door de reisbeperkingen in verband met COVID-19 was hij hierin verhinderd.

Ervaringen van de aspiranten met onderwijs en begeleiding door de Politieacademie

De ervaringen van de aspiranten met het onderwijs van de Politieacademie verschilden in Amsterdam en Rotterdam. In Rotterdam waren de aspiranten positief over de Politieacademie. Wel bleek vanaf het tweede meetmoment dat bij een aantal aspiranten in Rotterdam het (leer)tempo in de praktijk hoger lag dan dat van het opdoen van de theorie op de Politieacademie. Zij waren eraan toe om verdere stappen te zetten, maar werden in hun groei geremd doordat zij de benodigde theorie nog niet aangeboden hadden gekregen. Deze aspiranten en hun begeleiders pleitten er daarom voor om waar mogelijk het aanbod aan theorie naar voren te halen en/of om (een deel van) de leerstof in een hoger tempo te behandelen, zodat 'snelle aspiranten' zouden kunnen doorgroeien. Op het derde meetmoment bleek dat de Politieacademie erin geslaagd was om een deel van het aanbod in tertiair 5 vervroegd aan te bieden. Er bleek volgens begeleiders van de aspiranten die een voorsprong hadden opgebouwd echter (nog steeds) een behoefte te zijn aan maatwerk/vervroegd aanbod. Een praktijkbegeleider stelde als verbetering voor het concept van Dubbel Duaal voor om de aspiranten iedere week minstens één dag op de Politieacademie door te laten leren.

De aspiranten in Amsterdam waren kritischer wat betreft hun evaluatie van de begeleiding en het onderwijs vanuit de Politieacademie. Veel aspiranten ervoeren een gebrek aan structuur en duidelijkheid en een hoge studiedruk. Zij hadden het gevoel dat zij te snel door de leerstof heen waren gegaan, waardoor hun beheersing van de stof minder was dan gewenst (zie ook 5.3.1). Hoewel aspiranten het online-onderwijs in verband met COVID-19 aanvankelijk verwelkomden

omdat zij ervoeren dat dit hen meer ruimte gaf, bleken zij het laatste meetmoment fysieke lessen en theoretische input sterk te missen. Wel waren aspiranten wat later in de loop van de proef positief over het logboek dat zij moesten bijhouden van hun regiedocent; samen met (online) gesprekken hierover met hun regiedocent hielp de aspiranten dit om te reflecteren op hun handelen.

Door COVID-19 konden bij beide locaties van de Politieacademie de simulatieoefeningen geen doorgang vinden. Hoewel een deel van de aspiranten aangaf de simulaties niet per se te hebben gemist en dat zij basisvaardigheden voldoende in de praktijk hadden kunnen oefenen, waren er ook veel aspiranten die de simulaties op de Politieacademie wel hadden gemist of die er in ieder geval de meerwaarde van inzagen. Hier werden verschillende redenen voor genoemd. Zo vertelde een aspirant dat op de Politieacademie casussen oefenen beter werkt dan in de praktijk, omdat er met een docent en professionele acteurs erbij serieuzer wordt gereageerd. Ook zouden er bij simulaties op de Politieacademie meerdere soorten situaties kunnen worden geoefend waarbij ook meer de diepte in zou kunnen worden gegaan. Een andere reden die werd genoemd is dat het examen Meervoudige problematiek op een schoolse manier wordt afgetoetst, en dat de praktijkervaring mogelijk onvoldoende is om aan de criteria te voldoen.

5.5.2 Begeleiding door eenheid

Ervaringen van de begeleiders op de eenheid met begeleiding in Dubbel Duaal

Aan de praktijk- en trajectbegeleiders is gevraagd in hoeverre hun begeleiding van de aspiranten van Dubbel Duaal anders is dan die van aspiranten in het reguliere traject. De ervaring van de begeleiders is overwegend dat hun manier en kwaliteit van begeleiding weinig tot niet anders was dan gewoon. Wel moesten zij als begeleider op de hoogte blijven van wat de aspiranten al wel of niet hadden geleerd op de Politieacademie, om te weten wat zij van hen konden verwachten en om in de praktijk gericht op zoek te kunnen gaan naar leerervaringen die op de behoeften van de aspiranten aansloten. De voornaamste manier waarop zij dit deden was door de aspiranten ernaar te vragen, maar er was ook een begeleider die informatie over leerstof en planning ophaalde uit een digitaal dashboard van de Politieacademie. Daarnaast kwam er bij de begeleiders in Amsterdam iets meer leeswerk kijken bij de begeleiding, omdat zij ook bijhielden wat de aspiranten schreven in de logboeken en reflectieverslagen en welke feedback de aspiranten hierop kregen van hun regiedocent. Ook waren er enkele praktijkbegeleiders die wat tijd staken in het bijspijkeren van de theoretische kennis van de aspiranten; dit vanwege het verminderde aantal contacturen van de aspiranten met hun docenten in verband met COVID-19, of om theorie te behandelen die pas later aan bod zou komen op de Politieacademie maar waar de aspiranten al wel aan toe waren vanwege een voorsprong die zij hadden opgebouwd. Verder was er een trajectbegeleider die in de tijd vóór COVID-19 regelmatig op de Politieacademie bij een les van de aspiranten aanschoof om met hen te sparren en hen de gelegenheid te bieden om te vragen hoe het er in de praktijk aan toegaat.

Wat betreft de vraag of de (gemiddelde) tijdsinvestering van de begeleiders groter was dan bij aspiranten in het reguliere traject, gaven de meeste begeleiders aan dat dit niet of weinig verschilde. Wel gaven sommige praktijkbegeleiders, met name in tertiair 4, aan wat meer tijd kwijt te zijn aan onder meer voorbereidingswerk, zoals het terugkijken naar de aspiranten zich op de Politieacademie mee bezig hebben gehouden en het peilen van hun leerbehoeften. Ook ervoer een enkele praktijkbegeleider onvoldoende tijd om aspiranten goed te kunnen begeleiden.

Ervaringen van de aspiranten met de begeleiding door de eenheid

Over de begeleiding op de eenheid zijn de aspiranten overwegend positief. Uit de vragenlijst (zie Tabel 9) kwam naar voren dat zij op alle drie de meetmomenten de stelling 'Ik ben tevreden over de begeleiding op de eenheid.' met gemiddeld 5,1 tot 5,6 (op een schaal van 1 t/m 7) beoordelen. Ook

voelen zij zich over het algemeen voldoende ondersteund door hun begeleiders op de eenheid (met gemiddelden van 5,2 tot 5,9). Dit beeld werd bevestigd in de interviews. Zie paragraaf 5.5.4 voor meer informatie over aspecten van de begeleiding waar aspiranten positief over zijn en aspecten die volgens praktijkbegeleiders zelf succesvol zijn. Er waren echter enkele praktijklocaties waar de ervaringen van de aspiranten wat meer gemengd waren, wat onder andere te zien is aan de vrij hoge standaarddeviaties. Dit heeft waarschijnlijk voor een belangrijk gedeelte te maken met het gebrek aan tijd bij praktijkbegeleiders (waarover meer in paragraaf 5.5.3). Andere kritiekpunten die door enkele aspiranten werden genoemd waren dat er soms grote verschillen zijn tussen praktijkbegeleiders qua eisen die zij stellen aan de uitvoering van een opdracht en tussen praktijklocaties in welke zaken zij aspiranten wel of niet toevertrouwen met de kennis die zij tot dan toe hebben opgedaan.

5.5.3 Praktijklocaties (DOPs, leerbureaus en basisteams)

Het praktijkleren is verschillend georganiseerd in Amsterdam en Rotterdam. In Rotterdam heeft Dubbel Duaal gebruik gemaakt van de inrichting van leerbureaus: opleidingsfaciliteiten náást politiebureaus, waar aspiranten hun eigen plek hebben en van waaruit zij ingezet kunnen worden in diverse eenheden. In Amsterdam zijn er bij de start van Dubbel Duaal enkele DOPs (district opleidingsplaatsen) ingericht, maar zijn er ook groepjes aspiranten ondergebracht bij basisteams.¹

Tabel 10: Ervaringen van de aspiranten per type praktijklocatie met het aanbod aan meldingen en de beschikbaarheid van materieel en praktijkbegeleiders

	DOP M2		DOP M3		Basisteam M2		Basisteam M3		Leerbureau M2		Leerbureau M3	
	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD
3.25 Er zijn voldoende meldingen op mijn leerbureau/DOP/basisteam.	5,0	1,2	5,3	2,1	4,9	2,0	3,3	1,9	4,2	1,8	4,5	1,4
3.26 Er is voldoende materieel beschikbaar op mijn leerbureau/DOP/basisteam (bijv. dienstauto's).	3,4	2,4	4,0	2,6	6,0	1,2	5,5	1,0	3,5	1,6	3,4	1,6
3.27 Mijn praktijkbegeleider heeft voldoende tijd om mij te begeleiden.	4,6	0,9	5,0	2,6	5,3	2,4	4,3	1,7	4,8	1,7	4,6	1,3

Noot. Aspiranten DOP M2: n=5 aspiranten, M3: n=3; aspiranten basisteam M2: n=7 aspiranten, M3: n=4; aspiranten leerbureau M2: n=18 aspiranten, M3: n=16.

De ervaringen van de aspiranten met het aanbod aan meldingen en de beschikbaarheid van materieel en praktijkbegeleiders verschilden sterk per praktijklocatie. In sommige buurten is het aanbod van geschikte meldingen groter dan elders, en zijn praktische zaken (zoals aanwezig materieel of beschikbare begeleidingstijd) meer of minder goed georganiseerd. Deze verschillen komen naar voren in de relatief grote standaarddeviaties zoals te zien in Tabel 10, en komen binnen elk type praktijklocatie voor. Een voldoende aanbod aan meldingen, voldoende materieel (e.g. voertuigen) en, met name, voldoende beschikbaarheid van de praktijkbegeleider worden door de respondenten als belangrijke randvoorwaarden gezien voor de leermogelijkheden binnen een opleidingsmodel als dat van Dubbel Duaal. Gezien de hele kleine aantallen aspiranten per type leeromgeving, is het niet mogelijk een 'vergelijkend warenonderzoek' uit te voeren. DOPs lijken in de ogen van aspiranten te ver van het echte werk af te staan: Amsterdamse aspiranten geven vaak de voorkeur aan leren in een basisteam. De gegevens over de leerbureaus in Rotterdam leren echter

¹ In PO21 is er straks sprake van LOPs (leerontwikkelplaatsen), die een combinatie-ontwerp zijn van elementen van leerbureaus en DOPs.

dat de verschillen tussen de locaties groot zijn. Goede randvoorwaarden en inrichting lijken dus van groter belang.¹

Aspiranten en hun begeleiders in Amsterdam zijn gevraagd naar in welke opzichten basisteams en DOPs volgens hen van elkaar verschillen en naar welke van de twee hun voorkeur uitgaat. De meeste respondenten geven de voorkeur aan een basisteam. Zij noemen daarbij als argumenten dat deze meer geschikt zijn voor het draaien van noodhulpdiensten, dat aspiranten hier echt de bureausfeer kunnen proeven en onderdeel kunnen zijn van het team, dat aspiranten er toegang hebben tot verschillende specialisten en dat er meer begeleiders en materieel beschikbaar zouden zijn dan op een DOP. Als voordelen van DOPs wordt genoemd dat aspiranten hier van elkaar kunnen leren (hoewel aspiranten wel ervaren dat zij hier minder van leren dan van een praktijkbegeleider), dat er meer rust is omdat praktijkbegeleiders en aspiranten niet worden opgeslokt door de waan van de dag, dat er niet te veel gebruik gemaakt wordt van aspiranten voor het verhogen van de capaciteit, en dat DOPs vooral geschikt zijn voor het begin van de opleiding. Wel dient opgemerkt te worden dat het met name de begeleiders op de DOPs waren die voordelen van de DOPs benoemden; de aspiranten noemden in de interviews met name nadelen van DOPs.

Zoals in paragraaf 5.3.1 reeds ter sprake is gekomen waren een aantal aspiranten op leerbureaus in Rotterdam toe aan het opdoen van nieuwe leerervaringen op een basisteam. Vanuit hun leerbureau konden aspiranten wel eens op basisteams terecht; echter waren niet alle basisteams even goed op de hoogte van Dubbel Duaal, waardoor men vaak terughoudend was om de aspiranten mee te laten rijden. Een aantal aspiranten gaf aan dat een leerbureau dicht bij een basisteam zou moeten zijn gesitueerd: dit waren vooral de aspiranten van het leerbureau dat niet naast een basisteam was gesitueerd.

5.5.4 Succesfactoren praktijkbegeleider

De aspiranten is gevraagd wat goed bevalt aan de manier waarop zij worden begeleid door hun praktijkbegeleider en de begeleiders is gevraagd wat volgens hen succesfactoren zijn in de begeleiding. Het meest genoemd wordt dat er één vaste begeleider zou moeten zijn die de studenten monitort, waar de studenten een vertrouwensband mee hebben, die goed zicht heeft op wat de aspiranten wel en niet aankunnen en die maatwerk kan bieden. De praktijkbegeleider zou ook een coach moeten zijn, in die zin dat hij de aspiranten wel de goede richting in stuurt maar hen dingen zelf op laat lossen; die de studenten hun gang laat gaan en pas ingrijpt als hij ziet dat het fout gaat. De praktijkbegeleider moet de aspiranten begeleiden naar het nemen van meer regie over hun eigen leren, bijvoorbeeld door in het begin meer sturend te zijn en hen gaandeweg steeds meer ruimte te geven. De coach zou de aspiranten ook ruimte moeten geven om mee te gaan met meldingen – ook risicovolle meldingen – en vrijheid om ook zelf op pad te gaan. Verder schept een goede begeleider duidelijkheid over wederzijdse verwachtingen en over grenzen, bijvoorbeeld waar het gaat over meldingen waar de aspiranten wel en niet zonder de begeleider naartoe mogen gaan. Hij is toegankelijk en makkelijk in de omgang. Daarnaast is hij op de hoogte van de theorie behandeld op de Politieacademie, door goed door te vragen bij de aspiranten welke leerstof behandeld is. Waar mogelijk houdt hij ook zelf zicht op de door de Politieacademie behandelde theorie, bijvoorbeeld middels een dashboard, toegang tot de digitale omgeving van de Politieacademie, of door direct contact met docenten. Na een melding evalueert hij samen met de aspiranten, bespreekt wat goed ging en wat beter kon en geeft specifieke en uitgebreide feedback.

---

¹ Vanuit onderwijskundig oogpunt is dit dan ook geen óf-óf discussie, maar een én-én discussie: Leerbureaus bieden waarschijnlijk een iets veiliger leeromgeving voor toepassing in het begin van een opleiding; basisteams bieden meer authentieke leerervaringen voor verderop in het leertraject.

Hij laat de aspiranten ook zelf reflecteren, eventueel met een reflectieformulier. Hij zoekt proactief leermogelijkheden op voor de aspiranten of creëert deze, aansluitend bij hun leerbehoeften, en zorgt ervoor dat zij in aanraking komen met een breed aanbod aan type meldingen. De begeleider is ook gemotiveerd om de aspiranten het vak van politieagent bij te brengen en heeft zelf ook zichtbaar passie voor het beroep. Soms laat hij de aspiranten met andere collega's meelopen, zodat zij verschillende stijlen kunnen ontdekken en nagaan wat bij hen past. Hij heeft een eigen netwerk en is op de hoogte welke collega's welke expertise hebben, zodat hij waar nodig aspiranten met bepaalde leervragen naar hen door kan sturen. Hij komt zelf theoretisch goedbeslagen ten ijs, bijvoorbeeld door de lesstof van de aspiranten door te nemen en de eigen kennis (van procedures, wetgeving etc.) waar nodig bij te spijkeren. Tenslotte weet hij groepsdynamiek positief te beïnvloeden en te benutten.

5.6 Begeleiding in samenwerking

5.6.1 Docenten, praktijk- en trajectbegeleiders over de samenwerking PA-eenheid

Wat betreft de concrete invulling van de afstemming en samenwerking tussen docenten van de Politieacademie en de begeleiders op de eenheid zijn weinig tot geen concrete afspraken gemaakt, en waar er wel afspraken zijn gemaakt zijn deze niet altijd nagekomen. In Rotterdam was bijvoorbeeld vooraf afgesproken dat er ook een Whatsappgroep aangemaakt en gebruikt zou worden voor communicatie en overdrachtsmomenten tussen Politieacademie en praktijk. In het begin van de proef was deze korte tijd in gebruik geweest, maar dit is al gauw verwaterd. Een verklaring hiervoor van één van de docenten was dat dit te maken had met de grote drukte. Ook was er aanvankelijk het idee om voor elke overdracht een formulier in te vullen, maar dit is ook niet gebeurd. De Politieacademie en de praktijk hebben (hoofdzakelijk) hun eigen programma gedraaid, waardoor de communicatie tussen beide voor het grootste deel plaatsvond via de aspiranten: de aspiranten vertelden aan hun praktijkbegeleiders wat zij op de Politieacademie hebben geleerd. Eén van de docenten stelde de vraag of deze rol als tussenpersoon eigenlijk wel van de aspiranten geëist zou kunnen worden; zeker gezien de aspiranten in de praktijk bij het ene leerbureau meer bleken te mogen dan wat er qua theorie reeds behandeld was terwijl zij op het andere leerbureau juist minder mochten. Wel was er een praktijkbegeleider die aangaf dat hij voor inzage in het rooster van de aspiranten en voor het op hoofdlijnen doorlezen van de op de Politieacademie behandelde leerstof en lesmateriaal gebruikmaakte van een digitaal dashboard. Tijdgebrek en coronamaatregelen hinderden docenten en begeleiders uit de praktijk om een bezoek aan elkaar te brengen. In de loop van de proef is er wel meer contact gekomen tussen de regiedocent en enkele begeleiders in de praktijk in Rotterdam, wat door beide partijen als positief werd ervaren.

In Amsterdam had de regiedocent een centrale coördinerende rol. Hij vormde een belangrijke schakel in de verbinding tussen Politieacademie en de begeleiding op de praktijk. De regiedocent had een reflectieformulier en een logboek ontwikkeld dat de aspiranten bijhielden. Dit stelde de regiedocent in staat om de voortgang van de aspiranten te monitoren. Ook een trajectbegeleider sprak zich positief uit over het logboek; omdat dit ook met de traject- en praktijkbegeleiders werd gedeeld, gaf dit ook de trajectbegeleider meer zicht op de voortgang van de aspiranten. De trajectbegeleiders waren positief over het contact met de regiedocent. Het opleidingsmodel van Dubbel Duaal bracht meer mogelijkheden voor een verbetering van het contact tussen Politieacademie en praktijk:

Ik denk dat Dubbel Duaal wel bevorderlijk is voor het contact [...] met de docent, absoluut. Als je gewoon het normale proces volgt, heb je dan je overdrachtsgesprekken eventueel, als er

bijzonderheden zijn, en anders spreek je elkaar natuurlijk veel minder. En nu heb je gewoon regelmatig contact met elkaar, omdat school en praktijk in elkaar overlopen elke week. [...] Dat is wel een heel groot pluspunt van Dubbel Duaal, [...] het bevordert zeker het contact met de academie, absoluut. (trajectbegeleider, Amsterdam)

Buiten de regiedocent om waren in Amsterdam geen afspraken gemaakt over of en in hoeverre docenten ook direct contact zouden hebben met begeleiders in de praktijk. Volgens de geïnterviewde docenten was de verwachting dat de aspiranten (evenals in Rotterdam) als het ware de rol van tussenpersoon zouden krijgen tussen Politieacademie en praktijk:

Dat is volgens mij ook de officiële verwachting die er ligt, dat de studenten gewoon opdrachten krijgen van ons en dat zij regelen dat het voor elkaar komt, in overleg met de praktijk. Dat is hoe we het normaal gesproken doen. (docent, Amsterdam)

Er was echter ook een docent die zelf het initiatief nam om contact op te nemen met de begeleiders in de praktijk, om hen bij de aanvang van een vak per e-mail op de hoogte te brengen van wat er behandeld zou gaan worden en een vrijblijvende vraag of advies aan de praktijk om aandacht te besteden aan bepaalde zaken. Daarnaast gaf de docent bij de afronding van een vak door wat er daadwerkelijk behandeld was en wat de aspiranten nu beheersten. De respons die de docent ontving op deze e-mails was echter gering. Uit de interviews met de praktijk- en trajectbegeleiders kwam echter naar voren dat (meer) communicatie gewenst was vanuit de Politieacademie over de behandelde leerstof en over verwachtingen rondom opdrachten. De overdracht tussen Politieacademie en praktijk vond hoofdzakelijk plaats via de aspiranten als tussenpersoon (waarover meer in paragraaf 6.5.2). Ook hadden begeleiders in de praktijk graag gezien dat docenten vaker op bezoek zouden komen op de eenheid, voor meer wederzijds begrip.

Het verwachtingspatroon bij school is mijns inziens nu hoger. Want die verwachten dat de praktijk kan leveren. Die willen heel graag, wat je nú dus leert dat je dat ook meteen in de praktijk brengt. Maar zo werkt het niet. Het verwachtingspatroon vanuit school, vind ik, is veel te hoog. Aan de andere kant zeggen ze wel eens: 'Waarom hebben jullie dat gedaan? Dat is nog helemaal niet voor jullie aan de orde.' Maar dan vind ik, wij zijn daar buiten en wij zijn er aan het werk en doen ook gewoon ons ding. En ook als het nog niet is behandeld, het is wel iets waar we dan tegenaanlopen. Dat is gewoon de praktijk. [...] Wij zouden het hartstikke leuk vinden als een leraar eens een keer zegt: 'Ik rijd eens een keertje mee, wat gebeurt er eigenlijk op zo'n dag bij jullie?' En dat is misschien wel wederzijds. Wij zijn in het verleden wel eens uitgenodigd bij een les op school. Het is gewoon zo, school en praktijk zijn altijd twee aparte werelden geweest en eigenlijk is er nu een aanzet in Dubbel Duaal om dichter bij elkaar te komen, om meer begrip voor elkaar te krijgen, van de situatie. Maar dit is natuurlijk het eerste tertiël dat het loopt en je kan niet verwachten dat het van de ene op de andere dag geregeld is, maar het is wel een eerste aanzet en ik denk dat het verder ook moet groeien, dat je meer begrip voor elkaar hebt. Uiteindelijk hebben we allemaal hetzelfde doel, en dat is een goeie politieagent af te leveren. (praktijkbegeleider, Amsterdam)

Aan de kant van (een deel van) de docenten bestond ook de wens om vaker een bezoek te brengen aan de praktijk, maar zij werden hierin gehinderd door tijdgebrek en door de huidige inrichting van het onderwijs.

*Docent 1: Ik zou het fijn vinden als [praktijk] en academie dichter bij elkaar zitten [...].
| Docent 2: Maar dan moet er wel tijd voor weg zijn geschreven. | Docent 1: Precies. Normaal gesproken komt er niks van. Tenzij we er als academie voor kiezen en daar andere*

werkvormen in gaan vinden dan hoe we het nu doen. Theorie in de praktijk gaan geven op een praktijklocatie, of dat je de opdracht schrijft dat ze hem in de praktijk moeten doen en dat je daarbij bent. Maar dat is wel anders dan hoe het onderwijs nu gegeven wordt. Dan zou je nieuwe werkvormen moeten verzinnen. | Docent 2: En niet alle docenten willen dat. [...] | Docent 1: En ook niet iedereen kan dat. [...] Als je gewoon executief bent en nog recente ervaring, kan je prima mee als derde man op de auto en als het uit de hand loopt ingrijpen. Maar als je al 20 jaar niet op straat werkt en je kent de regio niet, weet je, dan, ehm... | Docent 2: Dat is natuurlijk onwijs arbeidsintensief om met twee studenten, dan geef je bijna één op één les. Je hebt een klas van 24, dat is bijna niet te doen, met één docent. [...] Als je de praktijk in gaat dan zie je één bureau maar. | Docent 1: Ik heb twee gedaan maar dat is wel veel. Ik doe dan niet een hele dienst maar een paar uurtjes. [...] En het was toeval dat ik dat op één dag gepland kreeg. Weet je wat het nadeel is, ze zijn gewoon ingedeeld. Als we zo'n werkvorm zouden bedenken zouden we na moeten denken hoe het praktisch werkt. [...] Praktisch, normaal gesproken krijg je het niet gepland zoals ik het nu heb gepland. Maar nu door corona [is er iets meer ruimte]. Normaal gesproken zou ik dit niet kunnen doen omdat ik denk: Wanneer? M'n hele rooster is volgepland. (docenten, Amsterdam)

Buiten het gegeven dat er relatief weinig sprake was van afstemming tussen Politieacademie en praktijk, liep men soms ook aan tegen problemen rond communicatie en rooster-technische problemen. Zo zorgden het feit dat de roosters op de praktijkeenheden in Amsterdam langere tijd van tevoren werden vastgesteld dan die op de Politieacademie en de veranderingen die later nog plaatsvonden in het lesrooster voor problemen bij de praktijkeenheden bij het (her)plannen van de inzet van praktijkbegeleiders en van aspiranten. Ook was er in augustus een tussentijdse bijeenkomst rond Dubbel Duaal georganiseerd op de Politieacademie waarvoor ook alle bij Dubbel Duaal betrokken traject- en praktijkbegeleiders uitgenodigd waren. Echter bleken niet alle begeleiders hiervan op de hoogte te zijn geweest.

Al bij al is zowel in Amsterdam als in Rotterdam volgens respondenten in de loop van de proef enige verbetering opgetreden in de frequentie van het contact en de samenwerking tussen Politieacademie en praktijk: denk aan (afspraken voor) wederzijds bezoek, kortere lijntjes tussen trajectbegeleiders en regiedocenten, en een meer structurele inrichting van overleg. Echter, onder andere door corona, door tijdgebrek en door de bestaande vormgeving van het onderwijs is de afstemming en samenwerking in mindere mate gerealiseerd dan de betrokkenen hadden gewild of gehoopt. Zowel docenten als begeleiders in de praktijk noemen afstemming, wederzijds bezoek en samenwerking tussen Politieacademie en praktijk als belangrijk aandachtspunt.

5.6.2 Ervaringen van aspiranten rond samenwerking PA-eenheid

Veel aspiranten zeiden geen of weinig zicht te hebben op de mate waarin de Politieacademie en begeleiders in de praktijk contact met elkaar hadden en/of de indruk te hebben dat dit contact beperkt of afwezig was. Een deel van de aspiranten gaven aan dat, hoewel zij weinig tot niets van dit contact hadden gemerkt, zij dit ook niet hadden gemist. Echter, er waren met name in Amsterdam ook aspiranten die een kloof ervoeren tussen de verwachtingen vanuit de Politieacademie enerzijds en die vanuit de praktijk anderzijds, en die mede daarom de rol van tussenpersoon in de communicatie tussen Politieacademie en praktijkbegeleiders als een last ervoeren.

Aspirant 1: De academie wil iets, ze vragen iets, en de eenheid zegt: 'Het is niet mogelijk.' Of: 'Niet in ieder geval hoe jullie het willen.' [...] | Aspirant 2: Soms wordt gewoon tegen ons gezegd: 'Dit is de bedoeling.', maar de praktijk die weet er niks van en de school vindt er wat van. [...] | Aspirant 1: Dat is voor mij soms heel verwarrend. Dan denk ik: Ja, wij zijn een

beetje in het midden en de dupe van de slechte communicatie. | Aspirant 2: Ik denk dat het wel gewoon echt een algemeen probleem is tussen de Politieacademie en de eenheid, met studenten van alle jaren. Maar omdat wij Dubbel Duaal doen, en omdat wij praktijk en school in één week hebben gepland, dat het wat dichterbij elkaar komt, dan wordt het probleem meer zichtbaar, krijg je er meer mee te maken. (aspiranten, Amsterdam)

Interviewer: Wat is volgens jou het belangrijkste verbeterpunt? – *Ik denk ook wel inderdaad communicatie. Als je dat duidelijk hebt, dan weten alle partijen waar ze aan toe zijn. [...] Als de eenheid ook duidelijk heeft wat wij als student moeten doen, dan is het ook een stuk makkelijker het daar over te hebben, maar als ik als student moet overbrengen wat ik in de praktijk moet doen en ik zelf begrijp het niet helemaal goed, dan breng ik het dus nooit goed over. (aspirant, Amsterdam)*

Bij één aspirant kwam ter sprake dat direct contact tussen Politieacademie en eenheid ook wenselijk is met het oog op het spanningsveld tussen het onderwijsbelang van de Politieacademie en van de aspirant zelf enerzijds en van het belang van inzetbaarheid van de praktijk anderzijds.

Een ander punt met betrekking tot de ervaringen van enkele aspiranten met de samenwerking tussen Politieacademie en eenheid, betrof verschillende standpunten van Politieacademie en begeleiders op de eenheid rond de beslissing vanaf wanneer de aspiranten noodhulp mogen draaien. Vanuit de Politieacademie werd de eis gesteld dat de aspiranten eerst de lessen over Meervoudige problematiek gevolgd moesten hebben. De begeleiders op de eenheid en de aspiranten zelf waren echter van mening dat bij deze beslissing vertrouwd mag worden op het oordeel van de praktijkbegeleider.

Mogelijk vormen dergelijke ervaringen een verklaring van de lagere gemiddelde beoordeling van aspiranten in Amsterdam van de stellingen in de vragenlijst over de samenwerking en afstemming tussen Politieacademie en begeleiders van de eenheid en de aansluiting tussen de theorie op de Politieacademie en de praktijk op de eenheid, vergeleken met die in Rotterdam (zie Tabel 11).

Tabel 11: Ervaringen van aspiranten met de samenwerking, afstemming en aansluiting tussen de Politieacademie en (de praktijk op) de eenheid

	Amsterdam M1		Amsterdam M2		Amsterdam M3		Rotterdam M1		Rotterdam M2		Rotterdam M3	
	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD	GEM	SD
3.16 De samenwerking en afstemming tussen docenten van de Politieacademie en begeleiders van de eenheid verloopt goed.	3,2	1,8	3,3	1,8	3,0	2,0	4,8	1,1	4,4	1,3	3,6	1,4
3.17 De theorie op de Politieacademie en de praktijk op de eenheid sluiten goed op elkaar aan.	4,4	1,6	3,9	1,3	3,5	1,4	5,1	1,2	5,3	0,8	4,9	0,9

Noot. Aspiranten Amsterdam: M1: n=11, M2: n=12; M3: n=8; aspiranten Rotterdam: M1 en M2: n=18, M3: n=16. M1 = vragenlijst april/mei 2020; M2 = vragenlijst juni/juli 2020; M3 = vragenlijst oktober/november 2020.

6 Conclusies en aanbevelingen

Aanleiding en uitwerking van Dubbel Duaal

De proef Dubbel Duaal is ‘met stoom en kokend water’ ontwikkeld en uitgevoerd. Begin 2018 werd de noodzaak onderkend van herontwerp van het duale praktijkritme in het basispolitieonderwijs. Vanuit de nationale politie werd de urgentie geformuleerd om aspirant politiemedewerkers eerder inzetbaar te krijgen in het dagelijks politiewerk. Na een aantal maanden politiek overleg tussen ministerie, nationale politieorganisatie, vakbonden en Politieacademie zijn in de zomer van 2018 een stuurgroep en een landelijke ontwikkelgroep geformeerd, die tegen het einde van 2018 een beredeneerde keuze hebben gepresenteerd voor de pilot Dubbel Duaal.

Dubbel Duaal grijpt in op de ritmiek van het praktijkleren in het BPO. Het oude model van vier maanden academie, gevolgd door vier maanden praktijk, werd als te rigide ervaren. Dubbel Duaal beoogt een flexibeler ritmiek, waarin gedurende een periode van 8 maanden het aantal uren praktijk geleidelijk oploopt en het aantal uren academie geleidelijk vermindert (zie Figuur 1). Hierdoor wordt de wisselwerking tussen school en praktijk versterkt, zowel voor de aspiranten als voor de docenten en praktijkbegeleiders; tevens maakt deze ritmiek meer maatwerk mogelijk.

De landelijke ontwerpgroep heeft in het voorjaar van 2019 een ‘grof ontwerp’ van Dubbel Duaal gemaakt voor tertiël 4 en 5 van het BPO. Een onderwijscurriculum is een professioneel ontwerp, waarin ‘alles met alles samenhangt’. Verandering van de praktijkritmiek brengt allerlei verschuivingen te weeg, zowel in de inhoudelijke planning van de onderwijseenheden, als in de inzet van mensen en middelen. Dat vergt overleg met de onderwijskundigen van de Politieacademie en met de planners van de basiseenheden. Zorgvuldigheid is geboden, omdat er geen risico’s genomen kunnen worden met het dagelijks werk in de eenheden en met de ontwikkeling van de aspiranten.

In de zomer van 2019 is het grof ontwerp akkoord bevonden en zijn in Amsterdam en Rotterdam ontwikkelgroepen gevraagd om het ontwerp fijn te slijpen voor de lokale omstandigheden. De docenten en begeleiders, die voor de uitvoering van Dubbel Duaal waren beoogd, zijn hierbij nauw betrokken, zodat inwerken en uitwerken in één proces plaats hebben gevonden. Tegelijkertijd heeft landelijk de discussie over het BPO niet stil gestaan: de uitkomst van het cao-overleg eind 2019 is een verkorting van het gehele BPO geweest (PO21), waarbij het voorbeeld van Dubbel Duaal is gebruikt als standaard voor de praktijkritmiek.

Kerstmis 2019 heeft de stuurgroep besloten om de proef Dubbel Duaal van start te laten gaan, omdat de mogelijke leeropbrengsten direct ingezet kunnen worden bij de ontwikkeling van PO21. In week 5 van 2020 zijn twee groepen aspiranten, in Amsterdam en Rotterdam, gestart met de proef Dubbel Duaal. In maart 2020 brak de crisis uit rond COVID-19.

Reikwijdte van de evaluatie, onderzoeksvragen in beeld

De voorliggende rapportage is het resultaat van het evaluatieonderzoek, dat tijdens de uitvoering van de proef Dubbel Duaal is uitgevoerd door het Lectoraat Beroepsdidacticiteit van de HAN. De resultaten moeten met flink wat slagen om de arm gelezen worden. Sowieso gaat een eerste uitvoering van een nieuw ontwerp gepaard met kinderziektes: processen zijn nog niet geheel uitgelijnd en uitvoerders moeten zich de nieuwe routines nog eigen maken, terwijl ‘tijdens de verbouwing de verkoop gewoon doorgaat’. De kleine groep betrokken aspiranten is niet representatief voor de hele beoogde populatie. En COVID-19 maakt een vergelijking met reguliere omstandigheden vrijwel onmogelijk. In deze rapportage worden dan ook geen uitspraken gedaan

over 'effecten' van Dubbel Duaal, maar beperken wij ons tot inzichten over 'ervaringen met', 'uitvoerbaarheid van' en 'randvoorwaarden bij' Dubbel Duaal.

De vier onderzoeksvragen uit 3.6 zijn leidraad geweest bij de analyse van de data. Ten aanzien van vraag 1 en 2 (impact op inzetbaarheid van de aspiranten; impact op de kwaliteit van leren en begeleiden) zijn we in staat geweest om illustratieve gegevens te verzamelen en te presenteren. Vraag 3 (omtrent niet-voorzien bijeffecten) is lastig te beantwoorden, gezien de algemene hectiek in 2020 door de corona-crisis; waar mogelijk hebben we hier (meer of minder impliciet) naar verwezen. Een harde kosten-baten analyse (vraag 4) hebben we niet uitgevoerd. 'Tussen de regels door' kunnen we voorzichtig concluderen dat Dubbel Duaal, afgezien van de kinderziektes die een proef met zich meebrengt, volgens betrokkenen binnen dezelfde randvoorwaarden kan worden uitgevoerd als het reguliere BPO; daarbij zij opgemerkt dat die randvoorwaarden (in tijd en middelen) door veel respondenten als 'mager' of zelfs 'onvoldoende' worden aangemerkt.

Positieve indruk van Dubbel Duaal

Het merendeel van de respondenten is enthousiast over de voordelen die Dubbel Duaal biedt. Vooral de snelle afwisseling tussen theorie en praktijk wordt als positief ervaren. Door de wekelijkse afwisseling van academie en eenheid kunnen de aspiranten wat ze leren op school direct toepassen in de praktijk en kunnen ze ervaringen uit de praktijk sneller bespreken in de klas. Dat biedt de mogelijkheid om meer regie te nemen over je eigen leerproces. Ondanks COVID-19 konden de aspiranten doorgaan met de opleiding. Ook docenten en begeleiders hebben Dubbel Duaal over het algemeen als positief ervaren. Onderlinge uitwisseling en betere aansluiting tussen school en praktijk worden als belangrijke winst genoemd.

Hoewel veel respondenten een voorkeur uitspreken voor Dubbel Duaal, ziet ook een deel van de respondenten de voordelen van het reguliere opleidingsmodel. Dit heeft vooral te maken met randvoorwaarden waaraan in de proef onvoldoende werd voldaan (kinderziektes rondom het korte voortraject, te weinig begeleidingstijd en nog onvoldoende samenwerking tussen Politieacademie en eenheid).

Resultaten in vogelvlucht

Dubbel Duaal aspiranten besteden gemiddeld zo'n 17 uur per week aan actieve inzet in de praktijk. Dit ligt ongeveer gelijk (of iets hoger) met de schatting van het PDC voor reguliere studenten. De inzet over de 8 maanden vertoont de verwachte toename in praktijken: van circa 5 uren per week tot meer dan 25 uren per week. Conform verwachtingen wordt steeds meer tijd besteed aan noodhulp (het thema van T4 en T5) en de aspiranten rapporteren (vooral in Rotterdam) een steeds grotere mate van zelfstandigheid. Actieve inzet is wel afhankelijk van de beschikbaarheid van geschikte meldingen en wordt in de laatste fase iets gedrukt, door de aanwezigheid van andere aspiranten uit het reguliere onderwijs. Ondanks COVID-19 weet Dubbel Duaal dus de inzetbaarheidsdoelen te realiseren; in 'normale' omstandigheden (geen corona en geen kinderziektes) lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat Dubbel Duaal een flexibele en iets verhoogde inzet mogelijk maakt.

Door de frequente afwisseling van school en praktijk wordt het leerproces van de aspiranten positief beïnvloed. De leerstof, die vanwege COVID-19 vaak online is aangeboden, wordt sneller met ervaringen in de praktijk in relatie gebracht en zowel studenten als begeleiders melden dat een deel van de aspiranten sneller door de stof kan gaan (zo snel, dat de Politieacademie soms moeite heeft om bij te benen). Tegelijkertijd melden aspiranten in Amsterdam dat de studiedruk wel als erg hoog wordt ervaren. Het hoge tempo van verwerking van leerstof leidt bij sommige aspiranten en begeleiders tot zorgen over de diepgang. Het gevaar bestaat dat lokale praktijkroutines de overhand

krijgen over meer gedegen theorie: dit vraagt om een goede balans. Docenten en begeleiders zijn positief over de mate waarin Dubbel Duaal aspiranten zelfregie ontwikkelen over hun eigen leerproces.

In het ontwerp van Dubbel Duaal is mentale weerbaarheid een lastig onderwerp geweest: simulaties voor weerbaarheid zijn ingeruild voor authentieke praktijk. Toch heeft dat in de proef goed uitgepakt: de begeleiders melden dat deze groepen zich op het thema van weerbaarheid goed hebben ontwikkeld. Daarnaast wordt echter ook gemeld dat aspiranten zichzelf soms overschatten en te snel in actie willen komen. De risico's, die dat met zich meebrengt, zullen in een vervolgtraject nog goed gemonitord moeten worden.

Over de begeleiding vanuit de Politieacademie zijn vooral de aspiranten in Amsterdam kritisch. Zij hebben het idee dat de verbinding tussen school en werk vooral op henzelf neerkomt. In Amsterdam ervaart de proefgroep een grote studiedruk; een mogelijke verklaring kan de korte voorbereidingstijd zijn die in Amsterdam is gehanteerd voor Dubbel Duaal. De Rotterdamse groep is positiever over de begeleiding en het onderwijsaanbod vanuit de Politieacademie, hoewel ook hier kritische geluiden worden vernomen over de mogelijkheden tot maatwerk en versnelling. De meeste docenten van beide locaties zijn positief over de grote mate van afwisseling van school en praktijk: zij maken hier gebruik van tijdens de lessen. Een logboek voor de aspiranten in Amsterdam werkt hierbij ondersteunend. Docenten zijn ook positief over de leermogelijkheden die Dubbel Duaal voor henzelf biedt, hoewel tijdgebrek de mogelijkheden voor praktijkbezoeken ernstig beperkt; door COVID-19 is dat nog verergerd.

Over de begeleiding vanuit de eenheden zijn de aspiranten meer unaniem tevreden; hoewel er op een aantal locaties een tekort aan begeleidingstijd is gemeld. De beschikbaarheid van begeleiders én van relevante meldingen vertoont grote verschillen tussen de praktijklocaties. De meeste praktijkbegeleiders geven aan dat de opstart wel meer tijd heeft gekost, maar dat ze niet verwachten meer tijd te hoeven besteden aan Dubbel Duaal aspiranten dan aan reguliere aspiranten. Een enkele praktijkbegeleider steekt extra tijd in het bijspijkeren van relevante kennis bij de aspiranten. De verbinding met de Politieacademie loopt in veel gevallen via de studenten: rechtstreeks contact met de academie is lastig, zeker in tijden van COVID-19.

De kwaliteit van praktijklocaties lijkt vooral afhankelijk van lokale omstandigheden; het onderscheid tussen DOPs, leerbureaus en basiseenheden lijkt er minder toe te doen, dan variatie binnen die groepen. Dit betreft zowel het aantal relevante meldingen als aanwezige begeleiding en materiële voorzieningen. Aspiranten geven de voorkeur aan zo authentiek mogelijke leerplekken; docenten en enkele praktijkbegeleiders wijzen op het nut van enigszins beschermde leerplaatsen, vooral in het begin van het opleidingstraject.

Aspiranten hebben weinig zicht op de samenwerking tussen Politieacademie enerzijds en traject- en praktijkbegeleiders anderzijds. Volgens de aspiranten is hier nog verbetering mogelijk; vooral in Amsterdam ervaren de aspiranten uitingen van miscommunicatie en discussie. Verbetering van de communicatie zou helpen om eenduidigheid te verkrijgen over voortgangsbeslissingen. Volgens de docenten en begeleiders zelf biedt het opleidingsmodel van Dubbel Duaal meer mogelijkheden om de noodzakelijke communicatie tussen academie en eenheden te verbeteren. De coronacrisis heeft wat dat betreft veel roet in het eten gegooid, maar ook zonder die crisis geven veel docenten en begeleiders aan dat er te weinig tijd en ruimte is om het noodzakelijke overleg goed in te richten. Hier is volgens alle respondenten nog veel winst te behalen.

Elf aanbevelingen en overwegingen

1. In PO21 wordt na negen maanden het curriculum ingericht volgens ontwerpprincipes van Dubbel Duaal: frequente afwisseling van academie en praktijk per week. De resultaten van de evaluatie van de proef met Dubbel Duaal wijzen uit, dat dat een verstandige beslissing is. Aspiranten, docenten en praktijk- en trajectbegeleiders geven aan dat dit resulteert in een effectiever en flexibeler leertraject. Of het ook efficiënter is, in de zin van extra inzetbaarheid, kan niet worden geconcludeerd uit deze evaluatie.
2. De samenwerking tussen academie en eenheden moet worden versterkt en gefaciliteerd. Die samenwerking kent drie basisvormen:
  - a. Curriculumontwerp: Elke vijf á tien jaar is het curriculum van een beroepsopleiding aan herziening toe. De ontwikkeling van PO 2.0 en PO21 zijn hiervan een voorbeeld; maar ook het ontwikkelen van het basisontwerp van Dubbel Duaal kan in deze categorie worden geplaatst. Inbreng vanuit het werkveld én vanuit de onderwijsprofessionals van de academie zijn hierbij essentieel.
  - b. Voorbereiding van onderwijsperiodes: Het is aan te bevelen om voor de start van een onderwijsperiode (in het onderhavige geval: T4 + T5) op locatie samen te overleggen over wederzijdse verwachtingen en leermogelijkheden in de praktijk. In de proef Dubbel Duaal is dat in de periode van het fijn ontwerp gerealiseerd, vooral in het Rotterdamse. Dit heeft geresulteerd in goede relaties tussen de betrokken docenten en begeleiders, waar de aspiranten later van hebben geprofiteerd.
  - c. Uitvoering van onderwijsperiodes: De ervaringen met de uitvoering van Dubbel Duaal hebben laten zien dat goede contacten tussen de verschillende partijen helpen bij het realiseren van effectieve leerprocessen voor de aspiranten; omgekeerd hebben studenten er last van, als de communicatie tussen academie en praktijk niet goed verloopt.

De bereidheid tot samenwerking tussen academie en praktijk is groot, maar tijdgebrek is een belangrijke barrière. Dit vraagt om investeringen van zowel de eenheden als de academie. Ook is het aan te bevelen om hiervoor een vaste routine te ontwikkelen.

3. De inzet van LOPs (leerontwikkelplaatsen; analoog aan DOPs en leerbureaus) lijkt een verstandige keuze, vooral voor het begin van het opleidingstraject. Studenten prefereren inzet in het basisteam ('echte praktijk'), omdat zij daar volop kunnen participeren in de beroepspraktijk. Voor een competentie als noodhulp is authentieke praktijk volgens respondenten essentieel. Voor de ontwikkeling van beroepsvaardigheden en weerbaarheid is het echter verstandig in het begin een 'veilige' leeromgeving te hanteren. Tegen het einde van het leertraject kan directe inzet in de eenheden worden overwogen, afhankelijk van het leertempo van de individuele aspirant (dit vraagt om gezamenlijke beoordeling van de aspirant door praktijk-/trajectbegeleider en docent).
4. Simulaties blijven een belangrijke aanvulling op authentieke leerplaatsen: met name voor het trainen van mentale weerbaarheid en het omgaan met complexe publieke situaties is oefenen in een veilige omgeving essentieel. Diverse aspiranten in Dubbel Duaal hebben aangegeven dergelijke leeromgevingen te hebben gemist.
5. De ontwikkeling van mentale weerbaarheid blijft een punt van aandacht: studenten hebben de neiging om vol de praktijk in te gaan, en worden daarin gesteund door die praktijk. Docenten en enkele begeleiders maken zich daar zorgen over omdat zij zien dat studenten overmoedig zijn en enigszins afgeremd moeten worden. Een goede balans is lastig, omdat dit per persoon zal

verschillen. De Politieacademie heeft op dit aspect al een verdiepende studie ingezet (door het lectoraat van Annika Smit¹).

6. Dubbel Duaal biedt de aspiranten meer mogelijkheden om zelfregie op het eigen leerproces te ontwikkelen. In de proef zijn hiervan ‘glimpen’ opgevangen. Stimuleren van zelfregie is relevant in het licht van het toenemend belang van leven lang leren en de vaardigheden die daarbij ondersteunend zijn. Ontwikkeling van zelfregie vraagt gerichte begeleiding. Jossberger (2011) laat zien dat gerichte feedback in het kader van constructieve leergesprekken studenten helpt om zelfregulatievaardigheden te ontwikkelen.
7. Er is nu nog veel variatie in het leerpotentieel van de verschillende praktijklocaties. Aanwezigheid van begeleiding, relevante meldingen en voorzieningen zijn van belang voor de leermogelijkheden van de aspiranten. Het gezamenlijk opstellen van een checklist hiervoor, kan de inrichting van praktijklocaties ondersteunen.
8. De praktijkbegeleider is een belangrijke spil in het onderwijsmodel van Dubbel Duaal. In 5.5.4 is een profiel van de praktijkbegeleider geschetst. Het meest genoemd wordt dat er één vaste begeleider zou moeten zijn die de studenten monitort, waar de studenten een vertrouwensband mee hebben, die goed zicht heeft op wat de aspiranten wel en niet aankunnen en die maatwerk kan bieden. Een goede band met de docenten van de Politieacademie is hierbij belangrijk. Training van begeleidingsvaardigheden is relevant.
9. Omgekeerd is de docent vanuit de Politieacademie op de hoogte van de actuele ontwikkelingen in de politiepraktijk, zodat hij/zij de praktijkervaringen van de aspiranten in de les kan duiden en bespreken. Deelname aan de praktijkbegeleiderstraining biedt een snelle win-win situatie, vooral als die gekoppeld wordt aan gerichte samenwerking rond voorbereiden en uitvoeren van onderwijseenheden.
10. De proef met Dubbel Duaal heeft zicht gegeven op diverse mogelijkheden tot maatwerk en versnelling of vertraging. Sommige aspiranten zijn eerder inzetbaar, dan het opleidingstraject mogelijk maakt. Dit vraagt goed zicht op de individuele ontwikkeling van aspiranten, zowel op cognitief vlak, vaardigheidsvlak en op het vlak van mentale en morele weerbaarheid. Volwaardig vakmanschap vraagt een goede balans tussen de drie ‘apprenticeships’ van Patricia Benner (cognitive, practical, ethical; Benner, 2015). Maatwerk stuit op grenzen van uitvoerbaarheid, waarvan alle betrokkenen zich bewust moeten zijn.
11. Dubbel Duaal lijkt robuuster tegen COVID-19 dan regulier BPO. De aspiranten konden terugvallen op twee praktijken, in plaats van één. Het online lesgeven werd door sommige aspiranten als efficiënt gewaardeerd, juist omdat het goed combineerde met toepassingen in de praktijk. De coronacrisis heeft ook positieve leerervaringen opgeleverd, die de moeite van overwegen en analyse waard zijn.

---

¹ <https://www.websitevoordepolitie.nl/de-mentale-weerbaarheid-van-starters/>

Referenties en bronnen

- Benner, P. (2015). Curricular and pedagogical implications for the Carnegie study 'Educating Nurses, a call for radical transformation'. In: *Asian Nursing Research*, 9, pp. 1-6.
- Hartog, J. & Maassen van den Brink, H. (eds.; 2007). *Human capital. Advances in theory and evidence*. Cambridge UK: Cambridge University Press.
- Jossberger H. (2011). *Towards self-regulated learning in vocational education. Difficulties and opportunities*. Proefschrift. Heerlen: Open Universiteit.
- Keppels, E., Hövels, B., Nieuwenhuis, L., Nijman, D-J., & Van Wijngaarden, R. (2011). *Opbrengsten van het politieonderwijs voor de beroepspraktijk. Eindrapportage van de summatieve evaluatie van PO2002*. Den Haag/Nijmegen/Tilburg: Politieonderwijsraad.
- Nieuwenhuis, L. Hoeve, A., Nijman, D-J., & Van Vlokhoven, H. (2017). *Pedagogisch-didactische vormgeving van werkplekleren in het initieel beroepsonderwijs; een internationale reviewstudie*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Kenniscentrum Kwaliteit van Leren. NRO 405-15-710-010.
- Nieuwenhuis, L., Nijman, D-J. & Timmermans, F. (2018). *Werkplekleren in het basis politieonderwijs; Overwegingen, analyses, inspiratie. Rapportage t.b.v. de politieonderwijsraad*. Nijmegen: HAN.

Bijlage 1

Samenstelling stuurgroep en ontwikkelgroepen (landelijk en lokaal)

Stuurgroep

Kathelijne van Kammen (College van Bestuur, Politieacademie)

Pauline van Panhuis (Directeur BPO, Politieacademie, tot mei 2019)

Hans van Dolderen (Hoofd Bedrijfsvoering, Eenheid Rotterdam)

Desiree Roesink (Hoofd Bedrijfsvoering Eenheid Amsterdam, tot januari 2020)

Michel Groenendaal (Sectorhoofd OBT Nationale Politie, tot september 2020)

Roy Tjin-Tham-Sjin (Districtschef district West, Eenheid Amsterdam, vanaf januari 2020)

Landelijke ontwerpgroep

Sanne Limpens (D-docent, Politieacademie Eindhoven)

Harry de Pater (Hoofdinspecteur/C-docent BPO Politieacademie Rotterdam)

Hakan Kayaturan (Teamchef OBT, Eenheid Rotterdam)

Mascha van Yperen (Teamchef OBT, Eenheid Amsterdam, tot januari 2020)

Roy Tjin-Tham-Sjin (Districtschef district West, Eenheid Amsterdam)

Loek Nieuwenhuis (Lector Beroepspegagogiek, HAN, tot zomer 2019)

Haske van Vlokhoven (Senior onderzoeker HAN, tevens projectleiding vanaf zomer 2019)

Lokale ontwikkelgroep Rotterdam

Zaki Essanoussi (Teamchef BPO Politieacademie Rotterdam)

Harry de Pater (Hoofdinspecteur/C-docent BPO Politieacademie Rotterdam)

Joost Verspuij (Coördinator OBT-TB, Eenheid Rotterdam)

Els Enneman (Operationeel Specialist C, Taskforce Aspiranten, Eenheid Rotterdam)

Marco van Lankeren (Trajectbegeleider Rotterdam)

Ahmed el Yaakoubi (Trajectbegeleider Rotterdam)

Eddy Smid (Trajectbegeleider Rotterdam)

Dorien Meijerink (Regiedocent en B-docent Politieacademie Rotterdam)

Lydia den Boer (B-docent Politieacademie Rotterdam)

Kim de Willigen (B-docent/docent BTV Politieacademie Rotterdam)

Roy Harris (B-docent Politieacademie Rotterdam)

Edwin van Zundert (B-docent Politieacademie Rotterdam)

Diana Dorencec (Praktijkbegeleider eenheid Rotterdam)

Guido Cijs (Praktijkbegeleider eenheid Rotterdam)

Ronald Tantner (Praktijkbegeleider Rotterdam)

Miranda van den Heuvel (Planner Bureau IBT/TB, Rotterdam)

Jose van der Zijden (Planner eenheid Rotterdam)

Bianca Hendriks (Gespecialiseerd medewerker A, Politieacademie Rotterdam)

Lokale ontwikkelgroep Amsterdam

Paulo Meijer (tot december 2019) (Operationeel Specialist B, Eenheid Amsterdam)

Gerry Smit (vanaf december 2019) (Operationeel Specialist, Eenheid Amsterdam)

Arvid Littwin (Teamchef Politieacademie Amsterdam)

Theo Fokker (Regie)Docent, trainer, examiner, Politieacademie Amsterdam

Olaf Sichterman (D-docent, Politieacademie Amsterdam)

Ron Phillipson (Coördinator OBT, Amsterdam)

Gerard Vrooland (Coördinator OBT, Amsterdam)

Lonneke Teeken (Eenheid Amsterdam)

Ruud Lubbers (Eenheid Amsterdam)

Bijlage 2

Ureninzet per week

	Amsterdam				Rotterdam			
	MIN	MAX	GEM	SD	MIN	MAX	GEM	SD
week 5 (27 jan t/m 2 feb)	0	18	7,3	6,5	5	16	10,2	4,2
week 6 (3 feb t/m 9 feb)	0	18	8,6	5,7	5	16	10,2	4,2
week 7 (10 feb t/m 16 feb)	0	18	9,4	6,2	8	16	13,6	3,3
week 8 (17 feb t/m 23 feb)	2	18	12	6,1	8	16	14,1	3
week 9 (24 feb t/m 1 mrt)	2	18	12	6,1	8	16	14,1	3
week 10 (2 mrt t/m 8 mrt)	2	18	11,8	6,4	4	16	12,9	4
week 11 (9 mrt t/m 15 mrt)	2	18	11,8	6,4	0	16	12,6	4,7
week 12 (16 mrt t/m 22 mrt)	2	18	11,7	6,6	0	16	9,6	6,5
week 13 (23 mrt t/m 29 mrt)	2	18	11,7	6,6	0	16	9,3	5,9
week 14 (30 mrt t/m 5 apr)	2	18	11,8	6,4	0	16	9,6	5,7
week 15 (6 apr t/m 12 apr)	2	16	9,7	4,9	2	16	9,7	4,9
week 16 (13 apr t/m 19 apr)	2	32	11,8	9,2	2	32	11,8	9,2
week 17 (20 apr t/m 26 apr)	5	18	11,8	4,5	5	18	11,8	4,5
week 18 (27 apr t/m 3 mei)	2	32	13,6	8,6	2	32	13,6	8,6
week 19 (4 mei t/m 10 mei)	2	24	10,3	5,9	2	24	10,3	5,9
week 20 (11 mei t/m 17 mei)	2	32	16	10	2	32	16	10
week 21 (18 mei t/m 24 mei)	5	32	13,5	6,9	5	32	13,5	6,9
week 22 (25 mei t/m 31 mei)	5	32	18	9,1	5	32	18	9,1
week 23 (1 jun t/m 7 jun)	5	32	14,7	6,7	5	32	14,7	6,7
week 24 (8 jun t/m 14 jun)	0	32	18,4	10,3	0	32	18,4	10,3
week 25 (15 jun t/m 21 jun)	5	27	22,2	7,3	0	32	15	7,8
week 26 (22 jun t/m 28 jun)	0	32	21,1	11,2	8	40	21	9,3
week 27 (29 jun t/m 5 jul)	0	32	21,1	11,2	8	40	20,9	9,2
week 28 (6 jul t/m 12 jul)	0	32	21,1	11,2	0	40	20,3	11,9
week 33 (10 aug t/m 16 aug)	0	36	20,9	12,6	0	40	23,3	13,1
week 34 (17 aug t/m 23 aug)	0	36	17,7	15,3	0	40	24,5	12,1
week 35 (24 aug t/m 30 aug)	0	36	21,1	13,2	0	45	26,5	13,5
week 36 (31 aug t/m 6 sep)	0	36	21,7	12,7	0	40	24,3	12,1
week 37 (7 sep t/m 13 sep)	14	36	26,3	8,7	0	40	19,1	14,9
week 38 (14 sep t/m 20 sep)	10	36	25,7	9,7	0	40	17,8	14,2
week 39 (21 sep t/m 27 sep)	14	36	26,3	8,7	0	45	26	13,3
week 40 (28 sep t/m 4 okt)	8	36	24	11,1	8	40	25,3	12,2
week 41 (5 okt t/m 11 okt)					8	40	23,2	10,9
week 42 (12 okt t/m 18 okt)					8	47	26	12
week 43 (19 okt t/m 25 okt)					0	40	21,8	13,1
week 44 (26 okt t/m 1 nov)					0	40	22,6	13,1

Noot. Aspiranten Amsterdam: M1 (27-1 t/m 5-4): n=9; M2 (6-4 t/m 21-6): n=10-11; M3 (22-6 t/m 1-11): n=7.

Aspiranten Rotterdam: M1: n=14-15; M2: n=15; M3: n=15.

Bijlage 3

Publieke tussenrapportages juni en september 2020

MONITOR DUBBEL DUAAL BASIS POLITIEONDERWIJS

Resultaten van de eerste meting: een impressie

Juni 2020

Dubbel Duaal: de bedoeling

Sinds februari 2020 loopt de proef Dubbel Duaal in de praktijk van het basis politieonderwijs in Rotterdam en Amsterdam. Een stuurgroep van managers vanuit de operatie in de eenheden, OBT en de Politieacademie heeft deze proef voorbereid, samen met een landelijke ontwikkelgroep. In deze ontwikkelgroep werkten professionals uit dezelfde organisaties samen met onderzoekers van het lectoraat Beroepsagogiek van de hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Aanleiding van Dubbel Duaal was de wens vanuit de korpsleiding om de inzet van aspiranten in de praktijk te vergroten, en tegelijkertijd de kwaliteit van het praktijkleren in het basispolitieonderwijs te verbeteren. Hiervoor is het duale ritme van de opleiding veranderd: in plaats van een tertiël (vier maanden) op de academie, gevolgd door een tertiël in de eenheid, is de praktijktijd voor aspiranten oplopend geregeld over twee tertielen heen. De proef speelt zich af in tertiël 4 en 5, waarin de aspiranten werken en leren aan "noodhulp". Naast extra inzetbaarheid van de aspiranten verwacht de stuurgroep een betere afstemming tussen academie en eenheid, meer uitwisseling tussen praktijkbegeleiders en regiedocenten en een grotere leermotivatie bij de aspiranten.

	T4				T5			
ma	docent						praktijk- begeleider	
di	docent						praktijk- begeleider	
wo	docent				praktijk- begeleider			
do	docent	praktijk- begeleider						
vr	praktijk- begeleider							

Dubbel Duaal ingehaald door COVID en CAO

De proef Dubbel Duaal is zorgvuldig voorbereid in 2019, door de landelijke ontwikkelgroep en door twee plaatselijke werkgroepen in Amsterdam en Rotterdam, zodat alle betrokken docenten en begeleiders goed op de hoogte zijn over de bedoeling van de proef. Wat niet was voorzien, was de COVID19 crisis, die vanaf maart 2020 de werkelijkheid bepaalt in Nederland. Wat ook niet was voorzien, was de CAO-afspraken van maart 2020, om met ingang van februari 2021 het basispolitieonderwijs anders in te richten. Het duale model van Dubbel Duaal zal in die nieuwe opleiding waarschijnlijk een plek krijgen in het tweede opleidingsjaar. De ervaringen uit de proef met Dubbel Duaal krijgen hierdoor, onbedoeld, een flinke impact.

Monitoring van de resultaten

De stuurgroep heeft het lectoraat Beroepsagogiek van de HAN gevraagd de uitvoering van Dubbel Duaal te monitoren, om de leerervaringen van invoering en uitvoering zo goed mogelijk vast te leggen. Hiervoor zijn drie rondes van dataverzameling georganiseerd; van de eerste ronde vindt u in dit pamflet een impressie van de resultaten.

Elke ronde van dataverzameling bestaat uit gesprekken met de lokale werkgroepen, interviews met (regie)docenten, praktijkbegeleiders en trajectbegeleiders en groepsinterviews met de betrokken aspiranten, aangevuld met een individuele vragenlijst voor de aspiranten. Door COVID19 hebben veel van die gesprekken online moeten plaats vinden; de ambitie om ook een vergelijkend onderzoek te doen onder reguliere aspiranten is vanwege COVID19 verlaten.

Een tweede ronde van dataverzameling vindt plaats vlak voor de zomervakantie 2020; de laatste ronde zal begin oktober worden uitgevoerd, als de termijn van de proef Dubbel Duaal is afgelopen.

Eerste resultaten en voorlopige conclusies

Vrijwel alle respondenten, begeleiders én aspiranten, zijn enthousiast over de voordelen die Dubbel Duaal biedt. Vooral de afwisseling tussen theorie en praktijk wordt als erg positief ervaren. Door de wekelijkse afwisseling van academie en eenheid kunnen de aspiranten wat ze leren op school direct toepassen in de praktijk en kunnen ze ervaringen uit de praktijk sneller bespreken in de klas. Dat biedt ook de mogelijkheid om meer regie te nemen over je eigen leerproces en zelfs het 'schoolwerk' te versnellen.

COVID19 maakte zichtbaar dat Dubbel Duaal flexibiliteit in de opleiding brengt: aspiranten uit de reguliere opleiding zitten "alleen maar thuis", terwijl de Dubbel Duaal-aspiranten de verbinding met werken en leren beter in de lucht kunnen houden.

We zien wel verschillen tussen Amsterdam en Rotterdam: de voorbereidingstijd in Rotterdam is voorspoediger verlopen, en het effect daarvan was merkbaar voor de aspiranten: de Amsterdamse aspiranten waren vooral in het begin kritischer. Na verloop van tijd, en vooral nadat COVID19 was uitbroken, werd dat verschil snel kleiner en was ook de Amsterdamse groep overwegend positief.

Ook zien we verschillen tussen leerbureaus (DOPs in Amsterdam): in sommige buurten is het aanbod van geschikte meldingen groter dan elders, en zijn praktische zaken (zoals aanwezig materieel, of beschikbare begeleidingstijd) meer of minder goed georganiseerd. In de volgende rondes van de monitor zal hier specifiek naar worden gekeken, om hiervoor ook in oplossingen te kunnen denken.

Als we kijken naar de inzetbaarheid van aspiranten, dan kunnen we (nog) niet zien dat die is toegenomen door Dubbel Duaal: dat effect verwachten we ook pas in de tweede helft van de proef. Wel zien we dat aspiranten hun tijd goed kunnen verdelen over de (bedoelde) leertaken en oefentaken, en dat zij naar verwachting meer zelfstandig opereren bij surveillance en in mindere mate bij noodhulp.

Als het gaat om de evaluatie van de begeleiding en het onderwijs vanuit de Politieacademie, dan zijn de Amsterdamse aspiranten wat kritischer dan hun Rotterdamse collega's; wel blijkt uit de gesprekken met aspiranten dat zij gedurende de proef positiever zijn geworden. Over de begeleiding op de eenheid zijn beide groepen positief. Over de eigen ontwikkeling (we hebben vooral naar de ontwikkeling van weerbaarheid gevraagd) zijn beide groepen opvallend positief. Navraag hierover bij de begeleiders levert eenzelfde positief beeld op.

Aspecten voor verdere ontwikkeling

De eerste gegevens over Dubbel Duaal leveren een bemoedigend verhaal op: blijkbaar is het ontwerp van Dubbel Duaal een goed antwoord op de ervaren problemen bij het vorige opleidingscurriculum.

Op basis van deze resultaten kunnen we nu al een aantal zaken noemen, die nog voor verbetering vatbaar zijn:

- De samenwerking tussen politieacademie en eenheid kan nog beter: betere communicatie; wederzijds inzicht in methodes en werkrouines; meer contact; (nog) beter inspelen door de Politieacademie op ervaringen en vragen vanuit de eenheid.
- Beter zicht op de leermogelijkheden op de verschillende leerbureaus; hoe kan een eventueel tekort aan geschikte meldingen en activiteiten worden opgevangen? Goede ondersteuning en opleiding van de praktijkbegeleiders.
- Goed zicht op verschillen tussen aspiranten: maatwerk blijft nodig.

Voor vragen over het onderzoek, neem contact op met Edwin Buijs (Edwin.Buijs@han.nl) of Loek Nieuwenhuis (Loek.Nieuwenhuis@han.nl).

MONITOR DUBBEL DUAAL BASIS POLITIEONDERWIJS

Resultaten van de tweede meting: een impressie

September 2020

Dubbel Duaal: de bedoeling

Sinds februari 2020 loopt de proef Dubbel Duaal in de praktijk van het basis politieonderwijs in Rotterdam en Amsterdam. Op elke locatie neemt één klas, van zo'n 20 aspiranten, deel aan Dubbel Duaal.

Een stuurgroep van managers vanuit de operatie in de eenheden, OBT en de Politieacademie heeft deze proef voorbereid, samen met een landelijke ontwikkelgroep. In deze ontwikkelgroep werkten professionals uit dezelfde organisaties samen met onderzoekers van het lectoraat Beroepspedagogiek van de hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Anleiding van Dubbel Duaal was de wens vanuit de korpsleiding om de inzet van aspiranten in de praktijk te vergroten, en tegelijkertijd de kwaliteit van het praktijkleren in het basispolitieonderwijs te verbeteren. Hiervoor is het duale ritme van de opleiding veranderd: in plaats van een tertiaal (vier maanden) op de academie, gevolgd door een tertiaal in de eenheid, is de praktijktijd voor aspiranten opeenvolgend geregeld over twee tertielen heen. De proef speelt zich af in tertiaal 4 en 5, waarin de aspiranten werken en leren aan "noodhulp". Naast extra inzetbaarheid van de aspiranten verwacht de stuurgroep een betere afstemming tussen academie en eenheid, meer uitwisseling tussen praktijkbegeleiders en regiedocenten en een grotere leermotivatie bij de aspiranten.

	T4				T5			
ma	docent						praktijk- begeleider	
di	docent						praktijk- begeleider	
wo	docent				praktijk- begeleider			
do	docent	praktijk- begeleider						
vr	praktijk- begeleider							

Monitoring van de resultaten

De stuurgroep heeft het lectoraat Beroepspedagogiek van de HAN gevraagd de uitvoering van Dubbel Duaal te monitoren, om de leerervaringen van invoering en uitvoering zo goed mogelijk vast te leggen. Hiervoor zijn drie rondes van dataverzameling georganiseerd; van de tweede ronde vindt u in dit pamflet een impressie van de resultaten. Van de eerste ronde is een vergelijkbaar pamflet onder alle betrokkenen verspreid.

Elke ronde van dataverzameling bestaat uit gesprekken met de lokale werkgroepen, interviews met (regie)docenten, praktijkbegeleiders en trajectbegeleiders en groepsinterviews met de betrokken aspiranten, aangevuld met een individuele vragenlijst voor de aspiranten. Door COVID19 hebben veel van die gesprekken online moeten plaats vinden; de ambitie om ook een vergelijkend onderzoek te doen onder reguliere aspiranten is vanwege COVID19 verlaten.

De laatste ronde van dataverzameling zal in oktober en november worden uitgevoerd, als de termijn van de proef Dubbel Duaal is afgelopen.

Resultaten tweede meting en voorlopige conclusies

De ervaringen van de respondenten, zowel aspiranten als begeleiders, zijn weinig veranderd ten opzichte van het eerste meetmoment. De betrokkenen zijn nog steeds overwegend positief over Dubbel Duaal. Dezelfde voordelen worden genoemd als het eerste meetmoment, bijvoorbeeld het meer actief kunnen zijn in de praktijk, het direct kunnen toepassen van de theorie in de praktijk, en het ondanks COVID19 toch door kunnen gaan met de opleiding. Een positief bijeffect dat wordt genoemd is dat zittende collega's ook kunnen leren van de aspiranten, door hun recent opgedane kennis van de procedures.

Als het gaat om de evaluatie van de begeleiding en het onderwijs vanuit de Politieacademie, dan zijn de Amsterdamse aspiranten nog steeds wat kritischer dan hun Rotterdamse collega's. De meeste respondenten in Amsterdam zijn positief over Dubbel Duaal maar een deel van de respondenten ervaart nog steeds een hoge studiedruk en heeft behoefte aan meer structuur en duidelijkheid. Over de begeleiding op de eenheid zijn beide groepen nog steeds overwegend positief.

Over de eigen ontwikkeling zijn beide groepen aspiranten en hun begeleiders wat betreft weerbaarheid nog steeds opvallend positief. Wat betreft leervorderingen merkt een deel van de respondenten in Amsterdam echter dat zij een achterstand hebben opgelopen in theoretische kennis. Deze achterstand is ten dele een gevolg van COVID19. Daarnaast zijn er in Rotterdam een aantal aspiranten van wie het (leer)tempo in de praktijk hoger ligt dan dat van het opdoen van de theorie op de Politieacademie. Zij zijn eraan toe om verdere stappen te zetten, maar worden geremd, doordat zij de benodigde theorie nog niet aangeboden hebben gekregen. Deze aspiranten en hun begeleiders pleiten ervoor om waar mogelijk het aanbod aan theorie naar voren te halen en/of om (een deel van) de leerstof in een hoger tempo te behandelen, zodat 'snelle aspiranten' kunnen doorgroeien.

Er zijn nog steeds duidelijke verschillen te zien tussen leerbureaus, DOPs en basisteams in het aanbod van geschikte meldingen, in aanwezig materieel en in beschikbare begeleidingstijd. Ook constateren respondenten dat verschillende praktijkbegeleiders verschillende eisen stellen aan de uitvoering van opdrachten en dat leerbureaus verschillen in welke zaken zij aspiranten wel of niet toevertrouwen met de kennis die zij tot dan toe hebben opgedaan. Aspiranten en hun begeleiders in Amsterdam zijn gevraagd naar in welke opzichten basisteams en DOPs volgens hen van elkaar verschillen en naar welke van de twee hun voorkeur uitgaat. De meeste respondenten geven de voorkeur aan een basisteam. Zij noemen daarbij als argumenten dat deze meer geschikt zijn voor het draaien van noodhulpdiensten, dat aspiranten hier echt de bureausfeer kunnen proeven en onderdeel kunnen zijn van het team, dat aspiranten er toegang hebben tot verschillende specialisten en dat er meer begeleiders en materieel beschikbaar zouden zijn. Als voordelen van DOPs wordt genoemd dat aspiranten hier van elkaar kunnen leren, dat er meer rust is omdat praktijkbegeleiders niet worden opgeslokt door de waan van de dag, en dat DOPs vooral geschikt zijn voor het begin van de opleiding.

In deze meting is de aspiranten gevraagd wat goed bevalt aan de manier waarop zij worden begeleid door hun praktijkbegeleider en de begeleiders is gevraagd wat volgens hen succesfactoren zijn in de begeleiding. Het meest genoemd wordt dat er **één vaste begeleider** zou moeten zijn die de studenten monitort, waar de studenten een vertrouwensband mee hebben, die goed zicht heeft op wat de aspiranten wel en niet aankunnen en die maatwerk kan bieden. De praktijkbegeleider zou ook een **coach** moeten zijn, in die zin dat hij de aspiranten wel de goede richting in stuurt maar hen dingen zelf op laat lossen; die de studenten hun gang laat gaan en pas ingrijpt als hij ziet dat het fout gaat. De praktijkbegeleider moet de aspiranten begeleiden naar het nemen van meer regie over hun eigen leren, bijvoorbeeld door in het begin meer sturend te zijn en hen gaandeweg steeds meer ruimte te geven. De coach zou de aspiranten ook **ruimte** moeten geven om mee te gaan met meldingen – ook risicovolle meldingen – en **vrijheid** om ook zelf op pad te gaan. Verder schept een goede begeleider **duidelijkheid** over wederzijdse verwachtingen en over grenzen, bijvoorbeeld waar het gaat over meldingen waar de aspiranten wel en niet zonder de begeleider naartoe mogen gaan. Hij is **toegankelijk** en makkelijk in de omgang. Daarnaast is hij **op de hoogte** van de theorie behandeld op de Politieacademie, door goed door te vragen bij de aspiranten welke leerstof behandeld is. Waar mogelijk houdt hij ook zelf zicht op de door de Politieacademie behandelde theorie, bijvoorbeeld middels een dashboard, toegang tot de digitale omgeving van de

politieacademie, of door direct contact met docenten. Na een melding evalueert hij samen met de aspiranten, bespreekt wat goed ging en wat beter kon en geeft specifieke en uitgebreide **feedback**. Hij laat de aspiranten ook zelf reflecteren, eventueel met een reflectieformulier. Hij zoekt **proactief** leermogelijkheden op voor de aspiranten of creëert deze, aansluitend bij hun leerbehoeften, en zorgt ervoor dat zij in aanraking komen met een breed aanbod aan type meldingen. De begeleider is ook **gemotiveerd** om de aspiranten het vak van politieagent bij te brengen en heeft zelf ook zichtbaar **passie** voor het beroep. Soms laat hij de aspiranten met **andere collega's** meelopen, zodat zij verschillende stijlen kunnen ontdekken en nagaan wat bij hen past. Hij heeft een eigen **netwerk** en is op de hoogte welke collega's welke expertise hebben, zodat hij waar nodig aspiranten met bepaalde leervragen naar hen door kan sturen. Hij komt zelf **theoretisch goedbeslagen ten ijs**, bijvoorbeeld door de lesstof van de aspiranten door te nemen en de eigen kennis (van procedures, wetgeving etc.) waar nodig bij te spijkeren. Tenslotte weet hij **groepsdynamiek** positief te beïnvloeden en te benutten.

Gekeken naar de inzetbaarheid van de aspiranten, blijkt er zowel bij de aspiranten in Amsterdam als bij die in Rotterdam sprake te zijn van een groeiende trend van het aantal uren dat zij per week actief zijn in de praktijk, op basis van inschattingen van de aspiranten zelf. De aspiranten in Amsterdam schatten het aantal uren dat zij actief zijn in de praktijk gemiddeld hoger in dan die in Rotterdam. De aspiranten zijn in de periode van begin april tot eind juni naar verhouding meer actief geweest in noodhulp vergeleken met de periode van eind januari tot begin april. Ook is de zelfstandigheid waarmee zij aan noodhulp en (met name) aan aangifte opnemen hebben gewerkt toegenomen.

Aspecten voor verdere ontwikkeling

Op basis van deze resultaten blijken een aantal zaken nog voor verbetering vatbaar te zijn:

- De samenwerking tussen Politieacademie en eenheid kan nog beter: betere communicatie, afspraken over taken, verantwoordelijkheden en planning; facilitering van contact en wederzijds bezoek; co-creatie onderwijs en opdrachten.
- De afstemming tussen leerbureaus/DOPs/basisteams kan beter: over aanpak begeleiding en eisen aan opdrachten.
- Beter zicht op de leermogelijkheden op de verschillende leerbureaus/DOPs/basisteams; hoe kan een eventueel tekort aan geschikte meldingen en activiteiten worden opgevangen? Goede ondersteuning en opleiding van de praktijkbegeleiders.
- Goed zicht op verschillen tussen aspiranten: maatwerk blijft nodig (denk aan een verkenning van de mogelijkheden voor een vervroegd of versneld aanbod van de theorie voor aspiranten die snel groeien).

Voor vragen over het onderzoek, neem contact op met Edwin Buijs (Edwin.Buijs@han.nl) of Loek Nieuwenhuis (Loek.Nieuwenhuis@han.nl).